

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN MUNICIPIUL CHIȘINĂU**

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 373.3.091(043.2)

STEGĂRESCU LILIA

**MANAGEMENTUL CONSILIERII
EDUCAȚIONALE LA NIVELUL
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR**

**SPECIALITATEA:
531.01. TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI**

**REZUMATUL
tezei de doctorat în științe ale educației**

CHIȘINĂU, 2024

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale *Științe ale Educației* a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din mun. Chișinău

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

Președintele comisiei:

1. Cuznețov Larisa, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, UPSC.

Conducător de doctorat:

2. Garștea Nina, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, UPSC.

Referenți oficiali:

3. Cojocaru Victoria, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, UPSC.
4. Dandara Otilia, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, USM.
5. Ciobanu Lora, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, USARB.
6. Saranciuc-Gordea Liliana, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, UPSC.

Susținerea va avea loc în data de **01.03.2024**, la ora **13:00**, în ședința Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat, în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din mun. Chișinău, str. Ion Creangă 1, bl. 2, Sala Senatului.

Teza de doctorat și Rezumatul tezei de doctorat pot fi consultate la Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din mun. Chișinău și pe pagina web a ANACEC (www.cnaa.md).

Rezumatul a fost expeditat la _____

Președintele comisiei:

Cuznețov Larisa, doctor habilitat în pedagogie,
profesor universitar, UPSC.

Conducător de doctorat:

Garștea Nina, doctor în pedagogie,
conferențiar universitar, UPSC.

Autor:

Stegărescu Lilia

© Stegărescu Lilia, 2024

CUPRINS

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....	4
CONȚINUTUL TEZEI.....	9
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI.....	25
BIBLIOGRAFIE.....	27
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI.....	30
ADNOTARE (română, engleză, rusă).....	32

LISTA ABREVIERILOR

a) în limba română	
CE	- Consilierea educațională
ME	- Managementul educațional
MCE	- Managementul consilierii educaționale
IPÎLT „Orizont”	- Instituția Privată de Învățământ Liceul Teoretic „Orizont”
MEC al RM	- Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Modelul pedagogic integrat FCMCE	- Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar
la nivelul învățământului primar	
FCMCE	- Formarea competențelor managementului consilierii educaționale
CDP	- Consiliere și dezvoltare personală
CD	- Cadre didactice
EMCE	- Eficientizarea managementului consilierii educaționale
s.	- Subiecții cercetării
b) în limba rusă	
KCB	Консультирование в сфере воспитания
MKBВ	Менеджмент консультирования по вопросам воспитания

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei de cercetare și importanța problemei abordate. Comunitatea umană, la general, și comunitatea școlară, în special, parcurg perioade complicate, extrem de agitate și controversate, care generează schimbări profunde în toate aspectele vieții umane. Pornind de la ideea *epoca este cea mai mare subdiviziune a timpului geologic*, putem constata că epoca cunoașterii, care reprezintă era tehnologiilor informaționale, a modificărilor socio-culturale, economice, politice și geopolitice, include și o perioadă importantă, caracterizată prin schimbări evidente în domeniul educației și învățământului. Distorsiunile axiologice, decalajul între conștiința și conduita morală, comportamentul imoral și iresponsabil al omului, poluarea mediului natural, cel al valorilor autentice, consumerismul excesiv etc. au impact negativ asupra omenirii și contribuie la distrugerea naturii, societății, a echilibrului psihoemoțional al omului, stagnează evoluția inteligenței acestuia; frânează prosperarea culturii și a educației. În contextul vizat, este clară necesitatea oferirii unui sprijin social consistent omului și instituțiilor sociale (familiei, unităților de învățământ etc.). Concomitent cu dezvoltarea sistemelor de sprijin social și psihopedagogic, se face tot mai observabilă importanța fenomenului și procesului de consiliere educațională. Dacă fenomenul și conceptul de *sprijin social* a obținut o importanță tot mai mare, pentru că se *plasează la interfața dintre individ și social* [3, p. 424], atunci *sprijinul educațional*, realizat prin intermediul consilierii educaționale, care se situează la intersecția elev-școală-familie-comunitate, astăzi dobândește tot mai mult teren, poziționându-se la ordinea zilei în instituțiile de învățământ general, la toate nivelurile, inclusiv la nivelul primar.

Devine tot mai vizibil faptul că educația, în formula sa clasică, nu mai face față soluționării problemelor și dilemelor care apar în progresie geometrică și se manifestă în medii școlare. În acest sens, menționăm dificultățile și contradicțiile, conținutul lor și cauzalitatea acestora, care apar la nivelul învățământului primar și necesită ajutor calificat, suport psihopedagogic și consiliere educațională, după cum urmează: adaptarea școlară și asigurarea suportului consultativ educațional, atât din partea cadrelor didactice, psihologilor, cât și din partea părinților; respectarea reală a drepturilor elevului de vârstă școlară mică în detrimentul declarațiilor verbale; axarea pe elaborarea și valorificarea sistematică a demersurilor de tip sistemic-holistic care ar consolida eficiența elevilor în autoeducație, soluționarea conflictelor interpersonale în cadrul inițierii și construirii carierei școlare de succes; acordarea unui sprijin consistent și diversificat elevilor ce necesită consiliere educațională și ajutor în asimilarea-achiziționarea cunoștințelor și competențelor în procesul de învățământ (la studierea disciplinelor școlare); prevenirea și soluționarea calitativă a cazurilor de bullying școlar; promovarea consilierii centrate pe prevenție și pe dezvoltarea cognitiv-afectivă a părinților, schimbarea atitudinii și a comportamentului inefficient al acestora în educația copiilor; implicarea părinților în colaborarea școală-familie-comunitate; consilierea educațională a copiilor orientată spre familiarizarea și respectarea igienei personale și a modului sănătos și demn de viață [22]; consilierea educațională a părinților în scopul iluminării acestora privind îndeplinirea programului și a curriculumului școlar, pentru a fi competenți să acorde ajutor copiilor în pregătirea temelor [60; 62].

Desigur, contradicțiile psihopedagogice și problematica expusă pot fi extinse și continuate, aspect pe care îl vom studia și aborda în cadrul cercetării noastre.

Este observabil că noile realități sociale și educaționale în care se aplică consilierea elevilor de vârstă școlară mică necesită dezvoltarea unui management special, pe

care îl percepem acut atât la nivelul clasei, al fiecărui individ/elev, cât și cel al cadrelor didactice, al administrației și al părinților. Bineînțeles *managementul consilierii educaționale* reprezintă ansamblul de acțiuni de conducere și administrare/dirijare a procesului vizat [47, p. 21].

În esență, managementul consilierii educaționale este orientat spre eficiențizarea/sporirea calității procesului de consiliere a persoanei, indiferent de vârsta acesteia. Managementul consilierii educaționale (MCE) la nivelul învățământului primar presupune o activitate de organizare, proiectare, conducere, gestionare și monitorizare a procesului de consiliere [Ibidem, p. 483] a tuturor actorilor educaționali ai școlii (elevi, părinți, cadre didactice, administrație). Plecând de la analiza posibilităților managementului educațional instituțional și sintetizând aspectele expuse, anticipând cercetarea propriu-zisă, suntem convinși de faptul că MCE va contribui substanțial la optimizarea educației elevilor și părinților, va spori eficiența autoeducației și a dezvoltării personale a elevilor de vârstă școlară mică, va conduce la asigurarea calității în colaborarea școlii cu familia și cu alte instituții sociale.

Orientări și strategii valoroase cu privire la sporirea calității educației și instruirii prin intermediul consilierii educaționale regăsim în: *Codul Educației al Republicii Moldova* (2014) [10], *Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022* [65], *Planul Național de acțiuni pentru anii 2016-2022 privind implementarea Strategiei intersectoriale de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022* [Ibidem]; *Strategia Națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”* [64].

Evident că documentele de politici statale enumerate conțin un șir de articole, rigori, strategii, planuri de acțiuni care includ un ansamblu de prevederi, implementarea cărora ar stimula și orienta eficientizarea educației tinerei generații (copii și elevi) și a educației adulților (părinți, cadre didactice etc.), în special, prin intermediul consilierii educaționale și aplicării unui management de calitate al procesului vizat în toate instituțiile de învățământ general, inclusiv la nivelul învățământului primar.

Analiza documentelor de stat, a propriei experiențe avansate în domeniul consilierii educaționale a elevilor de vârstă școlară mică și a literaturii de specialitate [1; 11; 20 etc.], la sigur, permite să confirmăm un moment-cheie: determinarea, elaborarea, cunoașterea și aplicarea conștientă și sistematică a fundamentelor teoretico-aplicative ale MCE va asigura o ghidare și realizare eficientă a educației armonioase/integrale a elevilor și familiilor acestora, sporind substanțial conținutul și metodologia *educației permanente/pe tot parcursul vieții adulților* și pregătirea tinerei generații pentru autoeducație și profesionalizare/auto perfecționare continuă.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemei de cercetare Numeroase aspecte, conținuturi, tipuri, metode și strategii de ordin general cu privire la consilierea educațională a copiilor/elevilor și părinților sunt abordate în lucrările cercetătorilor: A. Baban [1]; Larisa Cuznețov [20; 21; 22; etc.], E. Dimitriu-Tiron [24]; I. Al. Dumitru [25]; V. Goraș-Postică [29]; Z. Micleușanu [35; 36]; R. Nelson-Jones [41]; L. Saranciuc-Gordea [51]; G. Tomșa [68]; M. Vlasie [70] etc.

Conceptul generalizator de *consiliere educațională/psihopedagogică* este elucidat, detaliat și profund, în lucrările cercetătorilor: I. Al. Dumitru [25]; D. Tudoran [69]; A. Baban [1]; L. Saranciuc-Gordea [51]; Larisa Cuznețov [19, 22]; O. Dandara [23]; V. Pascaru-Goncear [42]; И. Дубровина [73]; А. Максимов [78] etc.

Managementul educațional, specificul și conținutul acestuia îl aflăm în mai multe lucrări ale cercetătorilor: C. Cucuș [17]; V. Cojocaru [11]; S. Cristea [15]; D. Csorba [16]; R. Răduț-Taciu [47]; Șt. Boncu, C. Ceobanu [2]; T. Bush [4] etc.

Managementul proceselor inovatoare în sistemul educațional este elucidat de către cercetătoarea V. Cojocaru [11].

Unele aspecte și particularități ale managementului consilierii educaționale le regăsim în lucrările cercetătorilor: N. Garștea [26; 27]; C. Calaraș [6; 7]; O. Răileanu [48]; A. Curacițchi [76] etc.

Unele repere metodologice care vizează managementul consilierii educaționale a elevilor de vârstă școlară mică sunt reflectate în documentele de politici statale: *Codul Educației al Republicii Moldova* [10]; *Strategia Națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”* [64]; *Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022* [65] și de politici educaționale: *Aria curriculară „Consiliere și dezvoltare personală”* [28].

Totodată, analiza literaturii de specialitate ne-a convins că abordarea eficienței managementului consilierii educaționale al elevilor, la general, cât și al elevilor din învățământul primar, în particular, este studiată insuficient și fragmentar. De asemenea, rămâne insuficient investigată, problema determinării, elaborării și valorificării fundamentelor teoretico-aplicative ale procesului nominalizat.

Situația descrisă scoate în evidență câteva **probleme și contradicții în educația elevilor, inclusiv în managementul consilierii educaționale a elevilor de vârstă școlară mică**, precum ar fi:

- se observă dificultăți ale inserției sociale și probleme majore în adaptarea școlară a elevilor de 7-8 ani;
- este vizibil și resimțit procesul anevoios al democratizării mediului școlar, mai cu seamă la nivelul învățământului primar, lăsând de dorit respectarea reală a drepturilor copilului, promovarea echității și egalității sociale etc.;
- acțiunile și activitățile de consiliere educațională a elevilor de vârstă școlară mică și a părinților acestora sunt episodice și insuficient pregătite, necesitând o redefinire și fundamentare substanțială, axată pe cunoașterea și explorarea reperelor teoretice și praxiologice ale managementului consilierii educaționale.

Premisele stabilite au condus la definirea **problemei de cercetare**, formulată astfel: care sunt fundamentele teoretico-aplicative ale managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar?

Obiectul cercetării reprezintă procesul consilierii educaționale și managementul acestuia în cadrul învățământului primar.

Ipoteza cercetării: managementul consilierii educaționale la nivelul învățământului primar va fi eficient, dacă se vor stabili, se vor elabora, experimenta și valida fundamentele teoretico-aplicative ale procesului vizat în activitatea școlară.

Scopul cercetării constă în elaborarea și validarea experimentală a fundamentelor teoretico-aplicative ale managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar, structurate în *Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*.

Obiectivele cercetării:

1. Analiza epistemologică a conceptului și a evoluției consilierii educaționale a elevilor în instituția de învățământ;
2. Determinarea genezei fenomenelor și conceptelor de bază: *management educațional* și *management al consilierii educaționale*;

3. Identificarea și analiza orientărilor și abordărilor științifice privind managementul consilierii educaționale la nivelul învățământului primar;
4. Examinarea nivelului și particularităților consilierii educaționale și a MCE în corelație cu specificul vârstei elevilor din învățământul primar;
5. Stabilirea mecanismului, factorilor, principiilor și condițiilor psihopedagogice de realizare și eficientizare a managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar.
6. Elaborarea și validarea *Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar* (care include fundamentele teoretico-aplicative ale MCE).

Sinteza metodologiei cercetării științifice și metodele de cercetare

Investigația științifică s-a realizat în baza aplicării teoriilor, abordărilor și orientărilor epistemologice; a concepțiilor, legităților, principiilor și ideilor din domeniul pedagogiei, consilierii educaționale, managementului educațional, psihologiei, sociologiei educației, pedagogiei învățământului primar, pedagogiei familiei. În mod special, drept repere epistemologice au servit: *paradigma educației umaniste* (K. Rogers [Apud 25]; A. Maslow [34]); *principiile și coordonatele educației permanente/învățare pe tot parcursul vieții* (C. Cucuș [17]; S. Cristea [15]; P. Iluș [30]; D. Carnegie [8]; S. Khan [32]; A. Neculau [40]; G. Pânișoară [43]; I. Pânișoară [44]; D. Sălăvăstru [52; 53]; O. Dandara [23]); *principiile, conținutul și strategiile consilierii educaționale/ psihopedagogice* (I. Al. Dumitru [25]; Larisa Cuznețov [21; 22 etc.]; G. Tomșa [68]; V. Pascaru-Goncear [42]); *aspecte teoretico-metodologice ale managementului educațional* (C. Cucuș [17]; V. Cojocaru [11]; V. Goraș-Postică [29]; D. Csorba [16] etc.); *specificul și strategiile managementului consilierii educaționale în instituțiile de învățământ* (I. Al. Dumitru [25]; R. Răduț-Taciu [47]; L. Saranciuc-Gordea [51]; *particularitățile psihopedagogice și de vârstă ale elevilor din clasele primare* (S. Spac [67]; N. Garștea [26; 27]; E. Crețu [13]; T. Crețu [14] etc.); *strategii și modelul managementului consilierii familiei* (Larisa Cuznețov [20; 22]; Z. Konya [33]; A. Moisin [37]; H. Montgomery [38]; A. Muscă [39]; C. Calaraș [6; 7]; N. Popa [45]; V. Ceban [9] etc.).

Metode de cercetare:

- a) *teoretice*: metoda bibliografică, analiza și sinteza, comparația, sistematizarea, generalizarea; metoda hermeneutică, predicția etc.;
- b) *metode practice*: chestionarea, conversația, proiectarea, modelarea, experimentul pedagogic, studiul de caz, observația, consilierea, studierea produselor elevilor, metoda implicării Experților;
- c) *metode statistice și matematice* de prelucrare cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute, inclusiv folosirea reprezentărilor grafice (tabele, histogramme, diagrame, figuri etc.).

Noutatea și originalitatea științifică este susținută de: dezvoltarea esenței și explicarea evoluției consilierii educaționale și MCE a elevilor în instituția de învățământ; precizarea conceptelor de bază și stabilirea genezei fenomenelor și conceptelor de *consiliere educațională* și *management al consilierii educaționale*; identificarea și analiza teoriilor, abordărilor și orientărilor științifice în contextul conceptualizării managementului consilierii educaționale; determinarea și fundamentarea condițiilor psihopedagogice de realizare eficientă a managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar; argumentarea, fundamentarea și validarea științifică a fundamentelor teoretico-aplicative, structurate în *Modelul pedagogic integrat de formare a MCE la nivelul învățământului primar*.

Problema științifică și rezultatele principale obținute în cercetare rezidă în identificarea fundamentelor teoretice; elaborarea și conceptualizarea fundamentelor praxiologice ale MCE, structurate în *Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*, implementarea căruia a condus la sporirea calității educației familiale, a comunicării, relaționării, educației nonformale și colaborării elev-școală-familie, inclusiv la eficientizarea dezvoltării personale a elevilor și părinților.

Semnificația teoretică a cercetării constă în abordarea prospectivă și holistică/sistematică a MCE, inclusiv a conceptualizării, analizei și identificării fundamentelor teoretice, care au determinat argumentarea elaborării și valorificării fundamentelor praxiologice/instrumentarului pedagogic; stabilirea parcursului curricular al consilierii și dezvoltării personale a elevilor din învățământul primar, fundamentarea și argumentarea științifică a *Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*.

Valoarea aplicativă a cercetării s-a materializat în elaborarea și validarea setului de instrumente pedagogice, care constituie fundamentele aplicative ale MCE, concentrate în modelul elaborat care s-au dovedit a fi eficiente în consilierea educațională a actorilor din învățământul primar. Cercetarea realizată a demonstrat că toate componentele structurale ale *Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*, pot fi cu succes aplicate în educația și consilierea elevilor de vârstă școlară mică, inclusiv a părinților și a cadrelor didactice. Totodată, *Metodologia ghidării CE Standard-Indicatori-Descriptori ai competenței profesionale a cadrului didactic, Matricea reperelor teoretico-aplicative ale MCE, Mecanismul de eficientizare a MCE la nivelul învățământului primar: abordare sistemică*, Programul instituțional de formare a cadrelor didactice de la nivelul învățământului primar *Formarea și eficientizarea competențelor managementului consilierii educaționale* etc. pot fi cu succes aplicate în profesionalizarea cadrelor didactice de la nivelul învățământului primar.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat în cadrul experimentului pedagogic prin validarea modelului vizat, inclusiv prin intermediul publicațiilor și comunicărilor științifice în cadrul seminarelor metodologice, conferințelor naționale și internaționale.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Rezultatele cercetării au fost discutate și aprobate în cadrul ședințelor *Comisiei didactico-metodice „Clase primare”, IPÎLT „Orizont”, filiala Buiucani, municipiul Chișinău*, a seminarelor, întrunirilor metodice și a ședințelor *Comisiei de Îndrumare*. Abordările, ideile esențiale și rezultatele cercetărilor teoretice și experimentale au fost promovate și aprobate prin intermediul prezentărilor și comunicărilor la conferințele naționale și internaționale, la fel, prin publicarea articolelor științifice la tema tezei de doctorat.

Publicațiile la tema tezei. În total au fost elaborate și publicate 14 articole științifice, dintre care: 4 articole științifice în reviste cu recenzenti; 3 articole științifice în baza comunicărilor la Conferințele și Simpozioanele Științifice Naționale și Internaționale; 4 articole științifice în culegerile Conferințelor și Simpozioanelor Științifice Internaționale; 2 articole științifice în culegerile Conferințelor și Simpozioanelor Științifice Naționale și Internaționale și 1 articol științific publicat în culegerea unei Conferințe Științifice Naționale.

Volumul și structura tezei. Teza conține: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (190 surse), 23 de anexe, glosar. În total conține 144 de pagini text de bază, 20 de figuri și 11 tabele.

Cuvinte-cheie: consiliere educațională, management educațional, managementul consilierii educaționale, învățământ primar, elevi de vârstă școlară mică, părinți, cadre didactice, actori educaționali.

CONȚINUTUL TEZEI

Introducerea include actualitatea temei de cercetare și importanța problemei abordate, descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemei de cercetare, obiectul, scopul, ipoteza, obiectivele cercetării, metodologia cercetării științifice, metodele de cercetare, noutatea și originalitatea științifică a cercetării, problema științifică și rezultatele principale obținute în cercetare, semnificația teoretică a cercetării, valoarea aplicativă, implementarea rezultatelor științifice, aprobarea rezultatelor cercetării, publicațiile la tema tezei, volumul și structura tezei, cuvintele-cheie, sumarul compartimentelor tezei.

Capitolul 1, Cadrul teoretic al managementului consilierii educaționale, reflectă geneza și dezvoltarea semnificației conceptelor *consiliere educațională, management educațional și managementul consilierii educaționale*. În scopul precizării specificului consilierii educaționale a copiilor și elevilor, au fost analizate și delimitate conceptele adiacente: *asistență psihopedagogică, consiliere școlară, consiliere vocațională și consiliere profesională*.

La fel, au fost realizate analize epistemologice ale activității de consiliere școlară sub aspect pedagogic, psihologic și psihoterapeutic.

Studiul literaturii de specialitate, analiza și concretizarea esenței conceptelor de bază a fost însoțită de elucidarea apariției și evoluției conceptelor și fenomenelor vizate. S-a stabilit că CE este axată pe facilitarea procesului de adaptare a elevului la condițiile și cerințele contextului școlar și extrașcolar; pe ghidarea elevului în dezvoltarea personală, cultivarea morală; consolidarea competențelor pro-sănătate; obținerea performanțelor în procesul de învățământ; fortificarea carierei școlare și orientarea profesională. Obiectivul major al CE, fiind integrarea comunitară și socioprofesională optimă, sunt abordate din perspectiva ***învățării pe tot parcursul vieții***.

Consilierea educațională școlară a fost analizată din punct de vedere teoretic, metodologic și istoric, delimitându-se coordonatele-componente ale acesteia, psihologică și pedagogică, ceea ce a permis să fie consemnată importanța explorării interdisciplinarității atât în plan teoretic, cât și aplicativ. În raport cu abordarea esenței CE, s-a realizat o descriere și analiză detaliată a *Reperelor metodologice privind activitatea psihologului în instituțiile de învățământ general* (ordinul MECC nr. 02 din 02.01.2018) și a ***ariei curriculare Consiliere și dezvoltare personală***, inclusă la toate nivelurile de învățământ general, inclusiv învățământul primar (din anul de studii 2018-2019).

Totodată, capitolul redă explicit importanța CE, tipurile și etapele acesteia, accentul fiind pus pe *trei direcții: consilierea elevilor, consilierea părinților și consilierea cadrelor didactice*.

Clarificarea diferențelor între activitățile de instruire-educare și cele de CE au permis să fie determinate obiectivele, specificul și principiile generale ale procesului vizat.

De asemenea, capitolul dezvoltă istoricul apariției managementului ca fenomen al vieții sociale, corelat cu analiza particularităților și conținutul ME, care a fost analizat din perspectivă pedagogică, epistemică și etică.

Definirea conceptului de ME s-a realizat prin compararea cu conceptul de ME în *abordare sistemică* (autori R. Răduț-Taciu și M. Bocoș), ceea ce a permis să se identifice 18 tipuri de management educațional, printre care și MCE [47, p. 20-21]. Studiul realizat a contribuit la deducerea unei idei-cheie, conform căreia, în prezent, ME reprezintă un concept multidimensional dinamic, care integrează un număr mare de componente epistemice ale tuturor ramurilor disciplinare.

Astfel, consilierea educațională reprezintă o ramură disciplinară separată a științelor educației/pedagogice, care presupune o activitate complexă psihopedagogică/educațională de ghidare a elevului în dezvoltarea personală, integrarea școlară și socială, eficiența cărora depinde de calitatea managementului respectiv (MCE).

În finalul capitolului au fost detaliat analizate orientările științifice și abordarea teoretico-aplicativă a consilierii educaționale a elevilor de la nivelul învățământului primar.

Esențializarea specificului școlilor de consiliere și a orientărilor teoretice, propuse de R. Nelson-Jones [41], delimitarea conținutului de bază a *abordărilor psihodinamice* (S. Freud; A. Adler etc.), *umaniste* (A. Maslow, C. Rogers) și *cognitiv-comportamentale* (J. B. Watson) și a metodelor aplicate în cadrul acestora a condus la identificarea unei viziuni interdisciplinare integratoare a valorificării permanente în CE a celor două dimensiuni, psihologică și pedagogică.

Profundizarea studiului teoretic și analizele efectuate au contribuit la formularea definiției MCE la nivelul învățământului primar. Prin urmare, ***managementul consilierii educaționale reprezintă demersul științifico-tehnologic de administrare și conducere a procesului de proiectare, organizare, desfășurare, monitorizare, predicție, evaluare și realizare eficientă a consilierii educaționale a elevilor de vârstă școlară mică, a părinților și a tuturor actorilor din învățământul primar.***

În consens cu aceasta, au fost analizate teoriile pedagogice (teoria dezvoltării zonei proxime; teoria cognitiv-constructivă a învățării; teoria educației cognitive și sociale; teoria likeskills-helping/ajutor pentru formarea deprinderilor de viață) ale CE, descrise de cercetătoarea autohtonă V. Pascaru-Goncear [42], prin specificarea generalizărilor teoretice și concretizarea activității consilierului școlar cu elevii.

Capitolul 2, Condiții psihopedagogice de realizare eficientă a managementului consilierii educaționale în învățământul primar, pune în valoare câteva aspecte importante, chiar decisive, pentru explorarea și sporirea calității procesului vizat, după cum urmează: demersurile strategice și implicațiile practice în domeniul CE; descrierea personalității consilierului educațional; MCE în situațiile școlare dificile și MCE în contextul asigurării succesului școlar prin intermediul colaborării actorilor educaționali.

Viziunile și accepțiunile cercetătorilor în domeniul științelor educației privind CE a elevilor din învățământul primar (A. Baban [1]; Larisa Cuznețov [19; 22]; L. Saranciuc-Gordea [51]; G. Tomșa [68]; M. Vlasie [70]; A. Curacițchi [76] etc.) au fost analizate în raport cu prevederile și acțiunile reglatorii, atribuțiile instituțiilor de învățământ general, stipulate în *Codul Educației al Republicii Moldova* [10], *Curriculumul Național. Învățământul primar* [18], *Aria curriculară Consiliere și dezvoltare personală* [28] și *Codul de etică al cadrului didactic* [79]; *Strategia Națională de Dezvoltare Moldova Europeană 2030* [64].

Analiza epistemologică a modulelor de conținut ale disciplinei *Dezvoltarea personală*, sinteza efectuată pe marginea propriei experiențe de consiliere a elevilor de vârstă școlară mică și predarea disciplinei nominalizate, a permis identificarea competențelor specifice care, în mod implicit, reprezintă finalitățile studierii, dar și prioritățile actului concret de consiliere educațională. În baza considerațiilor expuse, a fost elaborat **Parcursul curricular al consilierii și dezvoltării personale a elevilor din învățământul primar** (Figura 1.1).

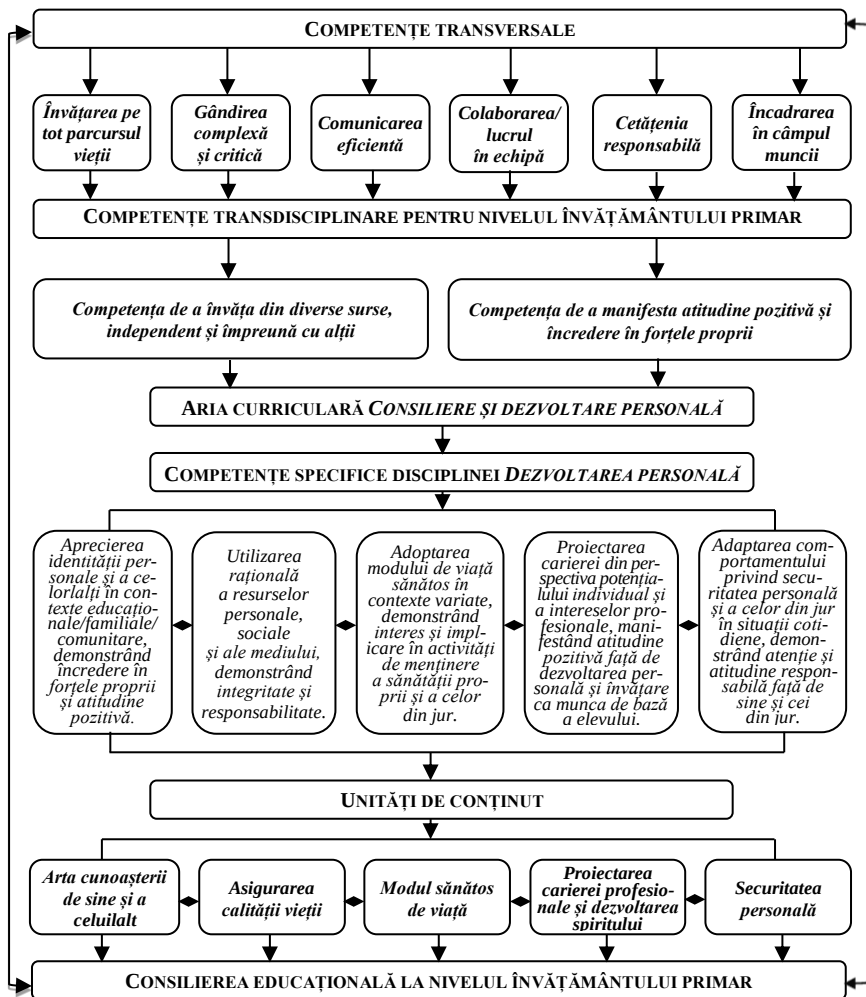

Figura 1.1. Parcursul curricular al consilierii și dezvoltării personale a elevilor din învățământul primar (L. Stegărescu)

Pentru a determina impactul implementării disciplinei *Dezvoltarea personală* în învățământul primar și a determina conținutul demersurilor strategice și a implicațiilor practice de realizare eficientă a MCE, s-a efectuat o cercetare preliminară pe un eșantion reprezentativ de **330 de părinți a elevilor din IPÎLT „Orizont”, filiala Buiucani**, precum și **262 de cadre didactice din învățământul primar** (sectorul Buiucani, municipiul Chișinău). În continuare, prezentăm unele rezultate concludente obținute:

Răspunsuri ale părinților:

- 82,1% de părinți au constatat că după implementarea disciplinei *Dezvoltarea personală*, copiii au devenit mai conștienți de comportamentul lor; au devenit mai organizați și mai responsabili;
- 83,3% de părinți susțin că copiii lor comunică cu semenii și adulții mai amabil și mai politicoși, sunt deschiși spre a asculta părerile acestora pe diverse subiecte (chiar și mai puțin plăcute);
- 94,2% de părinți au menționat că după lecțiile și activitățile de *consiliere educațională preventivă și axată pe dezvoltare cu elevii și părinții acestora* (cu ghidarea psihologului școlar și a învățătorilor la clasă) au reușit să schimbe modul de viață din cadrul familiei, valorificând strategii educative pro-sănătate; dezvoltare personală moral-volitivă, intelectuală, estetică etc. comportament pro-social, centrare pe autoperfecționare ca părinte și familist;
- 90,3% de părinți consideră că copiii lor au început să învețe mai bine; respectă regulul fără capricii și încăpățănare.

Cadrele didactice din liceu (13 învățătoare) au avut următoarele opinii:

- 92,3% de subiecți menționează interesul constant al elevilor pentru lecțiile din cadrul disciplinei *Dezvoltarea personală*;
- 84,6% de subiecți denotă deschiderea elevilor pentru a comunica sincer cu adulții (cadrele didactice, psihologul școlar, părinții);
- 77% de subiecți consideră că s-a ameliorat colaborarea între elevi și colaborarea familiei cu școala;
- 92,3% de subiecți cred că manifestarea conștiinței morale, a interesului pentru acțiunile civice se datorează CE și studierii acestei discipline;
- 69,2% de subiecți și-au exprimat părerea că sporirea eficienței la învățătură se datorează procesului de consiliere educațională a elevilor și a părinților;
- 85% de învățători consideră că ar fi necesară și binevenită pregătirea lor, dar și a cadrelor didactice care predau în clasele primare limba străină, educație muzicală, educație fizică etc., fie că în cadrul cursurilor de formare continuă a competențelor profesionale sau a unui program instituțional special. Același număr de respondenți au menționat că au nevoie de cunoștințe și competențe speciale cu privire la managementul consilierii educaționale (aspectele de proiectare, organizare și desfășurare, monitorizare a activităților extracurriculare de CE; practici de verificare a rezultatelor CE etc.).

Opinia unei părți mari (94,1%) din cadrele didactice ne-a demonstrat că *aria curriculară CDP* este benefică pentru elevi, ea contribuie substanțial la formarea personalității elevului, dar persistă problema ce ține de necesitatea investigării, determinării și a elaborării, apoi a valorificării în practică a fundamentelor teoretico-aplicative ale managementului consilierii educaționale a elevilor și a părinților de la nivelul învățământului primar.

Ca manager responsabil de învățământul primar din liceu, pot să constat cu certitudine că, după implementarea ariei curriculare *Consiliere și dezvoltare personală*, a sporit calitatea mai multor indicatori ce țin de reușita școlară; de comportamentul elevilor (în liceu, familie și comunitate); s-a eficientizat comunicarea și interrelaționarea elevi - cadre didactice - părinți și elevi - elevi; în mare parte, au dispărut manifestările de *bullying* printre elevii de vârstă școlară mică etc.

Totodată, ținem să remarcăm unele dificultăți întâmpinate de noi în procesul valorificării ariei curriculare nominalizate. Este evident faptul că învățătorii percep necesitatea unei pregătiri mai bune în domeniul consilierii educaționale/psihopedagogice a elevilor și a părinților, mai cu seamă în direcția autodezvoltării, autoperfecționării, autoeducației personalității umane, inclusiv, resimt nevoia de aprofundare a cunoștințelor din domeniul psihologiei personalității, psihologiei vârstelor, pedagogiei familiei, managementului consilierii educaționale a elevilor de vârstă școlară mică.

Așadar, investigațiile realizate au asigurat depistarea și conștientizarea dificultăților în predarea disciplinei *Dezvoltarea personală* și a lacunelor în CE a elevilor, inclusiv au contribuit la elaborarea și formularea următoarelor demersuri strategice:

- valorificarea sistematică și creativă a ariei curriculare *Consiliere și dezvoltare personală* prin proiectarea, desfășurarea, monitorizarea și evaluarea calității activităților preconizate;
- explorarea optimă a celor cinci unități de conținut ale disciplinei *Dezvoltarea personală*, inclusiv prin intermediul activităților de consiliere a elevilor, desfășurate de cadrele didactice prin diverse activități extracurriculare și prin intermediul sedințelor organizate în special pentru elevi și părinții acestora (familiile elevilor);
- pregătirea teoretico-metodologică în domeniul CE și a MCE a tuturor cadrelor didactice, care predau elevilor din clasele primare (învățătorii la clasă; educatorii de la grupele cu program prelungit, cadrele didactice care predau: limba străină, educație muzicală; educație fizică etc.);
- planificarea și desfășurarea *Programelor de familiarizare și pregătire practică a cadrelor didactice din învățământul primar, axate pe eficientizarea procesului de CE și realizare calitativă a managementului consilierii educaționale*.

Descrierea rolurilor și responsabilităților-cheie ale cadrului didactic, în viziunea cercetătoarei V. Goraș-Postică [29], abordarea definiției și caracteristicilor competențelor profesionale ale cadrelor didactice în viziunea cercetătorilor I. Jinga [31], Ș. Buzărnescu [5] și Romiță B. Iucu [49] etc., corelate cu studiul și determinarea reperelor teoretice ale CE, cu analiza *Standardelor de competență profesională a cadrelor didactice din învățământul general* [80] și rezultatele investigațiilor preliminare a asigurat fundamentarea științifică și elaborarea instrumentelor pedagogice importante pentru realizarea și eficientizarea MCE, fiind materializate în următoarele fundamente/instrumente aplicative:

- ***Metodologia ghidării CE Standard-Indicatori-Descriptori ai competenței profesionale a cadrului didactic***, care indică cinci domenii de competență, inclusiv *Proiectarea didactică; Mediul de învățare; Procesul educațional; Parteneriate educaționale*, specificând pentru fiecare în parte standardul, indicatorii și descriptorii;

- **Suportul tehnologic al CE pentru cadrele didactice**, care poate servi drept ghid practic, deoarece include formele, metodele, tehnicile și procedeele ce pot fi selectate și utilizate în procesul consilierii elevilor și părinților;
- **Condițiile psihopedagogice de eficientizare a managementului CE a elevilor din învățământul primar și a părinților acestora** (șase condiții și explicarea esenței lor);
- conturarea profilului de personalitate a consilierului școlar prin precizarea calităților, competențelor și sarcinilor acestuia;
- **Principiile consilierii educaționale**, structurate în *generale* (etice, pedagogice, psihologice) și *specifice*;
- Greșelile tipice și erorile care pot fi comise în activitatea de CE.

Unul din cele mai importante instrumente pedagogice, în viziunea noastră, care a contribuit la eficientizarea MCE în învățământul primar este *Matricea reperelor teoretico-aplicative ale MCE* (Tabelul 2.1), care include 5 module ale disciplinei *Dezvoltarea personală* (destinate claselor I-IV), *atitudinile valorice* ce urmează a fi formate elevilor de vârstă școlară mică, principiile MCE și strategiile aplicate în realizarea CE și servește drept ghid în eficientizarea managementului consilierii educaționale.

Tabelul 2.1. Matricea reperelor teoretico-aplicative ale MCE

(Autor: L. Stegărescu)

	Atitudini valorice	Module ale disciplinei Dezvoltarea personală	Principii ale managementului CE	Strategii aplicate în managementul CE
1	2	3	4	5
1.	Abordare democratică , centrarea pe respectarea drepturilor omului/copilului	• Cunoașterea de sine și a celuilalt	• respectării drepturilor omului/copilului; • tratării individuale/axării pe particularitățile personalității elevului și a ritmului individual de dezvoltare.	• centrării pe necesitățile elevului; • consilierii individuale; • consilierii în focus-grupuri; • consilierii colective (în aspecte generale: morale, intelectuale, estetice, psihologice etc.
2.	Abordare axiologică , axare pe explorarea și interiorizarea valorilor socio-umane	• Asigurarea calității vieții	• formării atitudinilor de valoare (copiilor și părinților acestora); • formării sistemelor de valori (valori-scopuri și valori-mijloace).	• formării predispozițiilor cognitive și afectiv-motivationale ale elevilor; • cognitiv-acțională de cultivare valorică (formarea sistemelor de valori-scopuri și valori-mijloace.
3.	Abordare pro-sănătate , axare pe sănătatea individuală ca valoare umană	• Modul sănătos de viață	• valorificării modului sănătos de viață în cadrul familial, școlar și comunitar;	• studierii și exersării modalităților de ocrotire a propriei sănătăți (regimul

1	2	3	4	5
			explorării variatelor forme, metode, procedee și tehnici de consolidare a sănătății elevilor și familiei.	zilei; agenda călirii; organizarea odihnei active etc.); - probării unor exerciții speciale pentru dezvoltarea fizică a elevilor; - elaborării proiectelor personale de fortificare a sănătății.
4.	Abordare strategică , axare pe viitor (de perspectivă)	Proiectarea carierei profesionale și dezvoltarea spiritului antreprenorial	axării pe analize și reflecții cu privire la traseul <i>carieră școlară – carieră profesională</i>, îmbinată cu elemente de creativitate, spirit antreprenorial și cunoaștere.	formării abilităților și deprinderilor de învățare, autoevaluare; cogniție și metacogniție în cadrul variatelor domenii (limbă și literatură; științe; matematică, cunoștințe economice etc.).
5.	Atitudine civică pozitivă, deschisă în comunicare cu semenii și adulții	Securitatea personală și integrarea socială optimă	- centrării pe umanism și dezvoltarea gândirii pozitive la elevi și la părinții acestora; - axării pe valorificarea atitudinii proactive a elevilor; - dezvoltării culturii colaborării interpersonale în îmbinare cu respectarea propriei securități.	- valorificării activităților de caritate; - valorificării acțiunilor ecologice de organizare și asanare a mediului; - exersării comunicării și relaționării empatic; - explorării colaborării și cooperării în variate activități școlare, familiale și sociale.

Determinarea reperelor teoretice (capitolul 1), observațiile sistematice efectuate pe durata de patru ani (de la implementarea *ariei curriculare CDP*), discuțiile și conversațiile cu cadrele didactice de la clasele primare și psihologul școlar, ne-au orientat spre elucidarea și explicarea situațiilor școlare dificile (imaturitatea școlară, integrarea școlară defectuoasă, randamentul școlar slab, insuccesul școlar, dificultățile socioemoționale ale școlarului mic, conduite deviate etc.) prin specificarea cauzelor, factorilor interni și externi, care perturbă sau, din contra, stabilizează comportamentul elevilor.

Studiul realizat a fost urmat de identificarea și descrierea acțiunilor care pot asigura un management eficient în consilierea educațională a elevilor și a părinților, în contextul sporirii colaborării actorilor educaționali.

Analiza cadrului teoretic și a celui empiric al CE în învățământul primar au permis să stabilim și să structurăm *atribuțiile managementului consilierii educaționale, care incorporează ansamblul de acțiuni de studiere și analiză sistematică a situațiilor școlare, inclusiv a celor de prevenție a situațiilor dificile; de planificare, organizare, desfășurare, monitorizare și corecție a cognițiilor negative, a atitudinilor și comportamentelor distructive; a mani-*

festărilor care conduc la epuizarea psihofizică a elevilor și produc eșec școlar. Totodată, au fost configurate elementele MCE în activitatea cadrelor didactice cu familia, fiind elaborată **Schița secvențială a asigurării managementului CE**, care include etapele, nivele ierarhice ale managementului eticii; managementului comunicării și relaționării; managementului acțiunilor practice și a managementului evaluării și autocontrolului, corelate cu precizarea detaliată a atributelor MCE, ceea ce determină traseul, structura unei ședințe de consiliere.

În finalul capitolului este formulată **structura MCE**, care reprezintă **o dimensiune teoretico-aplicativă integrată cu caracter metodologic de acțiune, orientată asupra obținerii succesului în educația elevilor din clasele primare, care încorporează ansamblul de funcții, principii, condiții, strategii, forme și metode de conducere și realizare optimă a proiectării, organizării, desfășurării, coordonării, monitorizării și evaluării elementelor și resurselor activității consilierii educaționale**.

Așadar, plecând de la definiția MCE, structura configurată și expusă a parcursului curricular al ariei curriculare CDP, valorizând studiul și analiza epistemologică a specificului consilierii copiilor și elevilor, de la abordările teoretice și orientările științifice privind ME, de la prevederile documentelor de politici educaționale, care țin de implementarea ariei curriculare *Consiliere și dezvoltare personală* la nivelul învățământului primar, a fost elaborat **Mecanismul de eficientizare a managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar: abordare sistemică** (Figura 2.1).

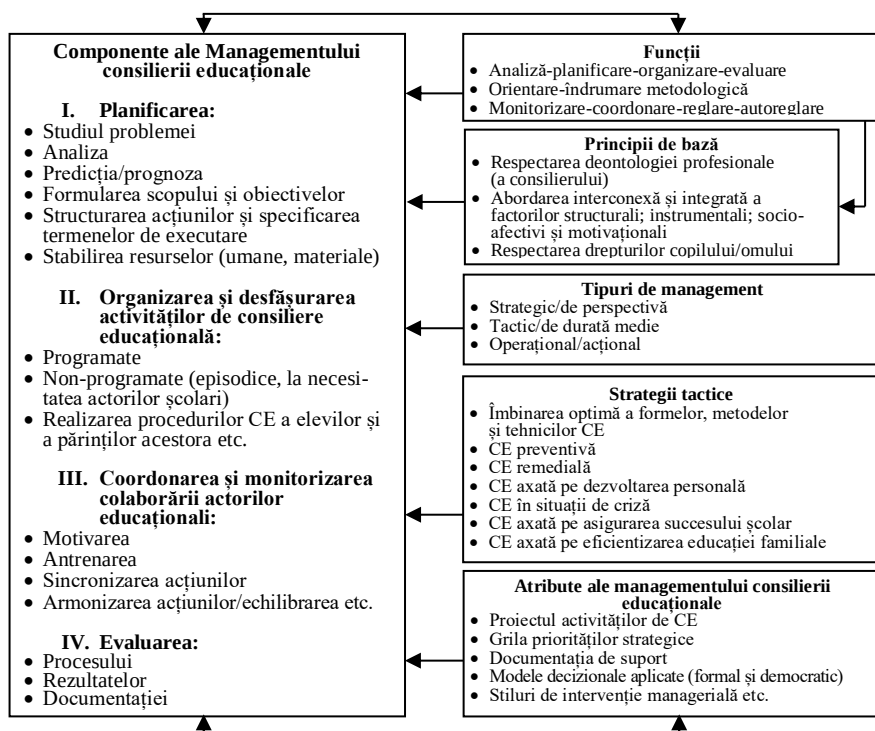

Figura 2. 1. Mecanismul de eficientizare a MCE la nivelul învățământului primar: abordare sistemică

După cum se poate observa, mecanismul elucidează detaliat componentele MCE (planificarea; organizarea și desfășurarea activităților de CE; coordonarea și monitorizarea colaborării actorilor educaționali; evaluarea), la fel, specifică funcțiile, principiile de bază, tipurile de management utilizate, strategiile, tactica și atributele esențiale ale MCE.

Capitolul 3, *Coordonata praxiologică a managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar*, elucidează designul cercetării și experimentul pedagogic în totalitatea demersurilor sale acționale (constatarea, formarea și controlul/verificarea). Sunt descrise scopul, obiectivele, eșantionul și metodele aplicate în cercetare.

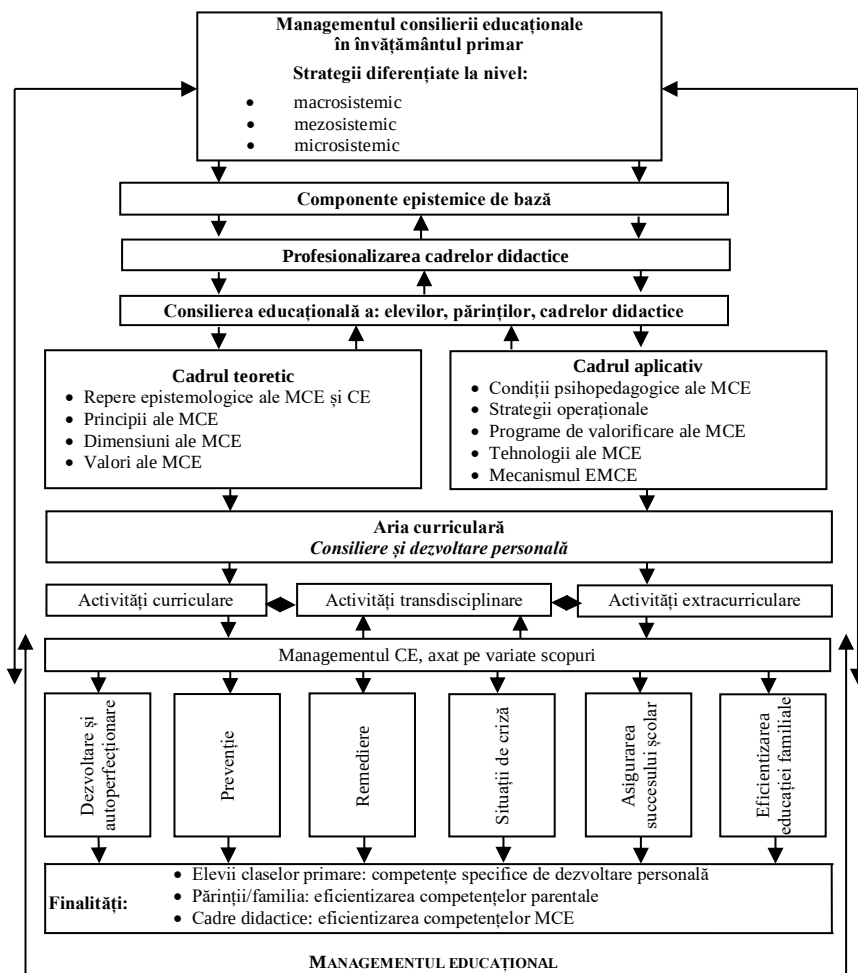

Figura 3.1. Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar (Autor: L. Stegărescu)

Se precizează faptul că experimentul pedagogic este unul multinivelar: s-a lucrat cu un eșantion experimental structurat (elevi, părinți și cadre didactice) conform strategiei investigative de tipul *înainte și după/before-and-After-Method* [67].

Experiența acumulată în cadrul cercetărilor din domeniul științelor educației [25; 76 etc.] ne-a orientat spre valorificarea unui eșantion/lot experimental alcătuit din trei grupuri constante de subiecți, actori educaționali importanți de la nivelul învățământului primar. Așadar, eșantionul a fost compus din trei grupuri experimentale: *135 de elevi de vârstă școlară mică din clasele a III-a și a IV-a, părinții acestora – 135 de familii și 12 cadre didactice/învățători de la clasele primare, 13 profesori-specialiști care predau lecțiile de limba străină educație muzicală, educație fizică etc. și 14 educatori de la grupele cu program prelungit, în total 39 de subiecți-cadre didactice*. Experimentul pedagogic s-a desfășurat în IPÎLT „Orizont”, filiala Buiucani, municipiul Chișinău.

Tot acest capitol redă cele *zece dimensiuni ale MCE* și valorile acestora (umană, socio-culturală, morală, orientativ-axiologică, prospectivă, psihopedagogică, dezvoltativ-formativă, corecțională, motivațională, creativă); *indicatorii și descriptorii competențelor managementului CE* (structurate la nivel de cunoaștere, de aplicare și de integrare); *Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar* (Figura 3.1).

Bineînțeles pot fi observate componentele și elementele structurale ale modelului care, în esență, au fost detaliate în capitolul precedent. Apoi urmează descrierea și analiza rezultatelor experimentului de constatare și a celui formativ.

Etapă de formare a experimentului pedagogic conține analiza și interpretarea rezultatelor obținute după implementarea *Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar* și a *Programului instituțional de formare a cadrelor didactice din învățământul primar*.

Rezultatele obținute după formare le prezentăm în comparație cu cele de la etapa de constatare, pentru a face mai vizibile succesele cadrelor didactice. Astfel, oferim histogramele care reflectă competențele cadrelor didactice în MCE *la nivel de cunoaștere* (Figurile 3.2; 3.3; 3.4.).

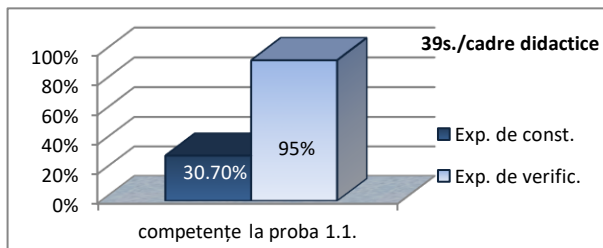

Figura 3.2. Competențe la nivel de cunoaștere privind identificarea particularităților MCE

Se poate observa că, inițial, pedagogii foarte vag și superficial identifică particularitățile MCE, în funcție de vârstă și personalitatea elevilor din clasele primare. Doar 30,7% de cadre didactice au reușit să identifice și să descrie particularitățile MCE a elevilor, făcând unele diferențieri la 7-8 ani, 9 ani și 10 ani.

Dirijarea activităților de CE, orientarea elevilor în dezvoltarea personală, obținerea succesului școlar, fortificarea sinelui, autoaprecierii; dezvoltarea creativității etc., respectând specificul vârstei elevilor și a dimensiunilor MCE a sporit cu circa 60% după formarea pedagogilor și constituia 95% (Figura 3.2).

De asemenea, considerăm pozitiv faptul că 95% de cadre didactice, după activitățile formative, au identificat: specificul comunicării, ghidării diferențiate a acțiunilor elevilor claselor I-IV; dirijării relațiilor elev-elev, elev-pedagog; au explicat selectarea și explorarea metodelor și strategiilor de obținere a succesului în memorarea, analiza, compararea, învățarea, reproducerea și generalizarea cunoștințelor din cadrul disciplinelor studiate.

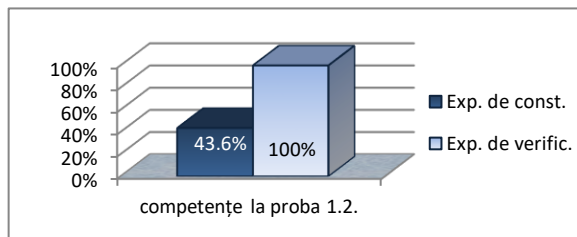

Figura 3.3. Competențe la nivel de cunoaștere privind caracterizarea tipurilor de ME care se valorifică în MCE

Cunoașterea și caracterizarea tipurilor de management educațional, valorificate în procesul CE a elevilor și a părinților, la început a constituit 43,6%, adică un număr de pedagogi suficient de mare nu a făcut față acestei sarcini, însă după activitățile de formare a competențelor respective, întregul grup experimental a reușit, caracterizând, în mare parte cele 17 tipuri de ME. Acestea au fost analizate și studiate în abordare sistemică, oferită de cercetătorii R. Răduț-Taciu și M.-D. Bocoș [47, p. 21].

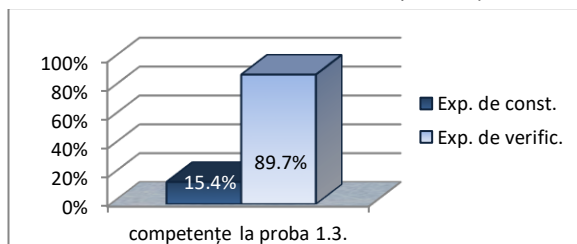

Figura 3.4. Competențe la nivel de cunoaștere privind delimitarea și descrierea dimensiunilor MCE

Competența privind delimitarea și descrierea dimensiunilor MCE la constatare a fost la un nivel inferior, doar 15,4% de subiecți le-au manifestat, iar după frecventarea programului de formare, observăm că 89,7% de cadre didactice și-au sporit competența respectivă. Ținem să remarcăm, că literatura de specialitate reflectă doar tangențial și incert dimensiunile și valorile MCE. Acestea au fost determinate, formulate și fundamentate științific în procesul cercetării noastre.

Continuăm cu prezentarea rezultatelor obținute **la nivel de aplicare** (Figurile 3.5; 3.6; 3.7).

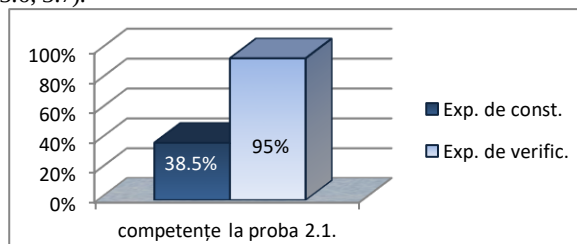

Figura 3.5. Competențe de elaborare și gestionare a proiectelor de CE, axate pe dezvoltarea personală a elevilor (nivel de aplicare)

La constatare, s-au descurcat cu proba 2.1 doar 38,5% de pedagogi. Bineînțeles că s-au luat în vedere doar proiectele care au fost realizate *foarte bine* și *excelent*. După formarea pedagogilor, în cadrul căreia au fost explicate particularitățile MCE și specificul proiectelor vizate, competențele de elaborare-gestionare a proiectelor cu caracter psihopedagogic și social, axate pe dezvoltarea personală a elevilor de vârstă școlară mică, a sporit simțitor și constituia 95%. La proba aceasta s-a luat în seamă și ce tipuri de management au inclus pedagogii în strategiile de lucru cu elevii.

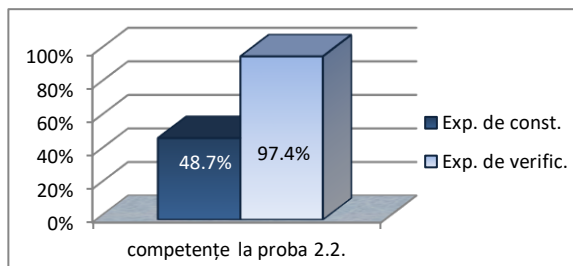

Figura 3.6. Competențe de elaborare a proiectelor de CE, axate pe stimularea succesului școlar (nivel de aplicare)

La proba 2.2, la constatare, s-a observat un fapt îmbucurător – mai bine de jumătate de eșantion 48,7% a îndeplinit această sarcină la un nivel înalt. Evident, după formare, deja 97,4% de pedagogi s-au descurcat cu elaborarea unor proiecte calitative care au fost destinate stimulării învățării elevilor pe dimensiunile cele mai complicate (organizarea timpului pentru îndeplinirea temelor pentru acasă; organizarea-desfășurarea recapitulării materiei la diverse discipline; optimizarea memorării informațiilor; dezvoltarea capacităților de analiză, sinteză, comparație, concretizare, clasificare, generalizare etc.).

La proba 2.3, care constă în gestionarea strategiilor eficiente de gestionare a situațiilor de criză, cadrele didactice au manifestat priceperi și competențe mai modeste (Figura 3.7).

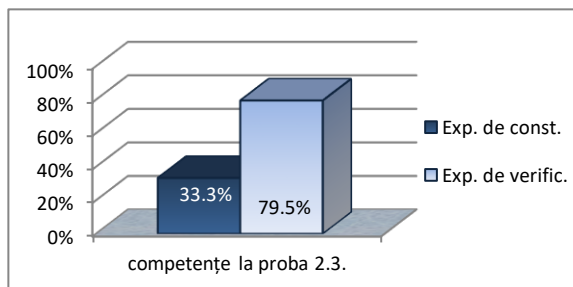

Figura 3.7. Competențe de elaborare și aplicare a strategiilor eficiente de gestionare a situațiilor de criză (nivel de aplicare)

Plecând de la experiența acumulată circa 30 de ani în domeniul educației și convorbirile desfășurate cu pedagogii, putem face următoarea concluzie: învățătorii la clasă sunt axați mai mult pe crearea condițiilor pedagogice de obținere a succesului școlar.

Evident, predând disciplina *Dezvoltarea personală*, aceștia au obținut anumite cunoștințe și competențe specifice în domeniul dat, totuși, recunosc faptul că au nevoie de o pregătire psihologică și psihopedagogică mai consistentă, mai cu seamă în aspectele legate de așa stări ca: anxietatea, timiditatea, frica; depășirea stresului elevilor; crearea situațiilor de succes la învățare; prevenirea bullying-ului etc. La fel, au menționat că psihologul școlar le vine în ajutor și, probabil, acest fapt (desigur, pozitiv) îi face mai

pasivi în contextul expus. La sarcinile de tip aplicativ, educatorii de la grupele cu program prelungit s-au dovedit a fi mai abili, iar profesorii-specialiști (de la limba străină, educație muzicală, educație plastică, educație fizică etc.) necesitau ajutorul învățătorului la clasă sau al psihologului. Acest moment ne-a orientat să lucrăm în focus-grupuri, inițial, s-a lucrat separat, apoi în colaborare cu toți pedagogii. Situația s-a modificat după ce s-au completat conținuturile la programul formativ (s-a atras o atenție deosebită la particularitățile de vârstă și crizele de vârstă 6-7 ani; 10-11 ani, caracteristica și specificul manifestării lor în funcție de personalitate/temperament, caracter, sfera emoțional-volitivă etc.). Concomitent, au fost analizate și explicate detaliat: *procesul trecerii de la grădinița de copii la școală/adaptarea școlară; procesul de adaptare la mai mulți pedagogi; procesul depășirii fricilor școlare; criza de început a maturizării sexuale; procesul adaptării familiilor tinere la noul statut, (de școlar) al copilului; crizele legate de abuzul psihologic și/sau fizic în cadrul familiei și în mediul școlar (bullying etc.).*

Proba finală, redă competențele la nivelul de aplicare și a fost realizată destul de competent. Evident, motivul succesului parvine din faptul că pedagogii de la clasele primare muncesc mai mult și mai intensiv cu elevii și părinții acestora în domeniul CE, decât profesorii de la clasele gimnaziale și liceale (Figura 3.8).

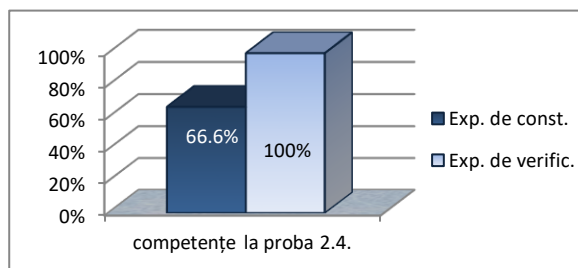

Figura 3.8. Competențe de elaborare și gestionare a programelor de CE a elevilor și a părinților (aspecte generale)

Observăm că, la constatare, au îndeplinit *foarte bine* și *excelent* sarcina 66,6% de pedagogi, iar, după formare, întregul lot a dat dovadă de o anumită măiestrie în organizarea-desfășurarea și argumentarea necesității ședințelor și programelor de CE a elevilor și a părinților (aspecte generale).

Competențele **la nivel de integrare**, în întregime au fost dedicate MCE la nivelul învățământului primar.

Proba 3.1 a fost o încercare de a verifica și stabili particularitățile, aspectele de bază și componentele structurale ale MCE, care ar contribui la eficientizarea procesului de consiliere a elevilor și a părinților.

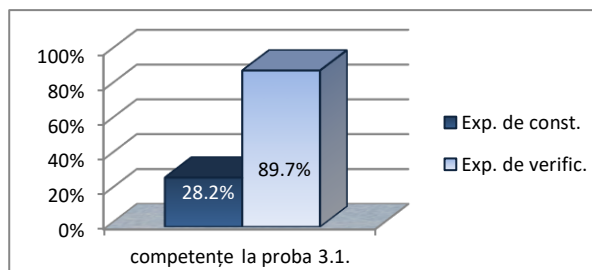

Figura 3.9. Competențe de organizare-desfășurare a diverselor forme/modalități de explorare a specificului MCE (nivel de integrare)

La proba dată, doar 28,2% de subiecți au reușit la un nivel înalt, iar după formare, numărul acestora a sporit până la 89,7%. Remarcăm că aspectele de bază ale MCE, la constatare, au fost intuite, iar după activitățile formative au fost expuse și analizate clar, cu argumente și exemple.

Proiectele instituționale, cu referire la eficientizarea MCE, la constatare, au fost modeste și se axau mai mult pe respectarea unor legități ale ME la general, iar după formare, s-a observat o sporire a competențelor care a permis cadrelor didactice să țină cont de dimensiunile, valorile, principiile MCE și să demonstreze cunoașterea și valorificarea strategiilor și condițiilor psihopedagogice de realizare și eficientizare a managementului CE în domeniul învățământului primar. Histograma de mai jos oferă rezultatele obținute la constatare și postexperiment (Figura 3.10).

Competențele la nivel de integrare, prin esență, conținutul și specificul lor, sunt de tip transversal și, desigur, cer de la pedagogi eforturi intelectuale mai sporite, fapt consemnat și recunoscut de noi și de către cadrele didactice implicate în experimentul pedagogic.

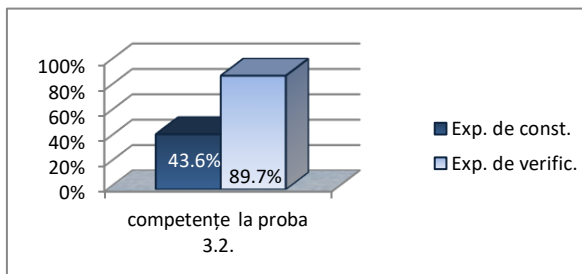

Figura 3.10. Competențe ce denotă capacitățile de eficientizare a MCE în învățământul primar (nivel de integrare)

Ultima probă a competențelor la nivel de integrare 3.3, a înregistrat următoarele rezultate (Figura 3.11).

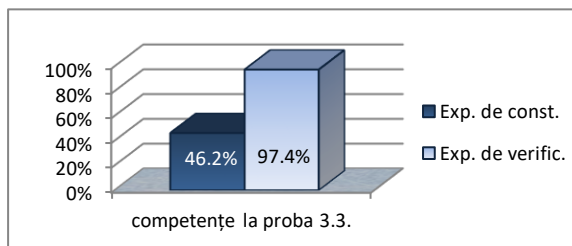

Figura 3.11. Competențe privind elaborarea unui proiect de autoperfecționare în domeniul MCE a elevilor și a părinților (nivel de integrare)

La această probă, cadrele didactice au demonstrat anumite competențe la etapa de constatare 46,2%, iar după formare, acestea au constituit 97,4%; au sporit cu 51,5%, ceea ce ne bucură și ne creează optimism privind interesul pedagogilor și tendințele pozitive, deschiderea pentru învățare și formare profesională continuă.

În final, **după șase luni de la formare, am mai repetat o probă de sinteză** pentru a determina limitele, lacunele programului formativ și ce anume s-a schimbat în comportamentul, strategiile și tehnologia aplicate de pedagogi în MCE a elevilor și a părinților (Figura 3.12).

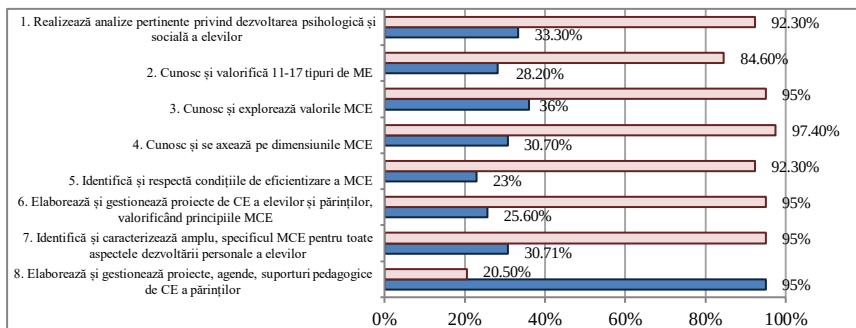

Figura 3.12. Competențe generale/transversale privind explorarea MCE de cadrele didactice (proba de sinteză)

Conversațiile, discuțiile, probele prezentate de pedagogi ne-au convins că determinarea și implementarea fundamentelor teoretico-aplicative ale MCE, prin intermediul *Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*, au asigurat sporirea calității predării disciplinei *Dezvoltarea personală*, a activităților extracurriculare și au contribuit la optimizarea CE a elevilor și a părinților, inclusiv a colaborării cu familia în baza valorificării MCE. În următoarele două diagrame, observăm nivelul de satisfacție al părinților la etapa de constatare (Figura 3.13) și la etapa de verificare (Figura 3.14).

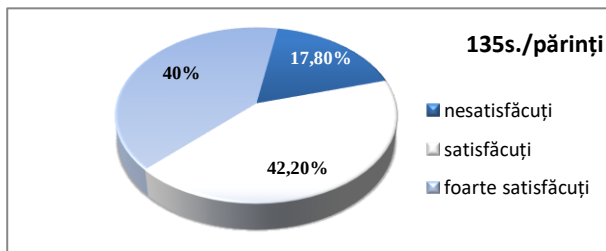

Figura 3.13. Nivelul de satisfacție al părinților în rezultatul consilierii lor educaționale (la constatare)

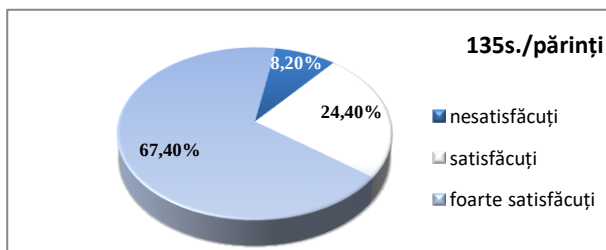

Figura 3.14. Nivelul de satisfacție al părinților în rezultatul consilierii lor educaționale (la verificare/postexperiment)

Compararea acestor rezultate demonstrează o sporire a satisfacției parentale în rezultatul ședințelor de CE, axată pe variate probleme și dificultăți de educație a copiilor. Deci, foarte satisfăcuți de consiliere, după formarea pedagogilor au devenit 67,4%, comparativ cu 40% la etapa de constatare.

Din conversația cu părinții, am înțeles că pedagogii au devenit mai atenți, mai abili și mai siguri în desfășurarea ședințelor de consiliere cu aceștia; răspund clar și consistent la întrebări; organizarea și desfășurarea ședințelor este suficient de calitativă și funcțională, pe când un an în urmă, multe acțiuni ale pedagogilor lăsau de dorit; deseori, părinții nu primeau răspunsuri argumentate, iar strategiile de consiliere aveau, uneori, caracter pripit, simplist, autoritar și contradictoriu.

După frecventarea programului formativ, cadrele didactice au însușit și consolidat competențele MCE. Astfel, strategiile aplicate în consilierea elevilor și părinților au caracter binevoitor, interactiv, empatic, orientativ, democratic și amplu, adică centrat pe argumente concrete și îmbinare optimă a formelor, metodelor și tehnicilor de consiliere, necesare în funcție de situația/cazul concret.

Conferința practică de încheiere a programului formativ ne-a oferit posibilitatea să auzim de la cadrele didactice ce le-a reușit, ce au învățat și propunerile acestora vizavi de eficientizarea MCE. La fel, am realizat o probă în scris **Reflecții cu privire la MCE în învățământul primar**, propunând expunerea anonimă a viziunii personale sincere, obiectiv, clar, și cu argumente, în baza a patru poziții esențiale:

- Viziunea/ideile proprii cu privire la valorificarea managementului în CE a elevilor și a părinților (clasele primare).
- Enumerați competențele manageriale care vă ajută în CE. Concretizați.
- Numiți aspectele dificile din cadrul CE a elevilor și a părinților. Caracterizați succint punctele slabe în predarea disciplinei *Dezvoltarea personală*. Concretizați.
- Oferiți sugestii și propuneri pentru eficientizarea MCE a elevilor și a părinților/învățământului primar.

Sintetizând rezultatele obținute, conchidem că pedagogii conștientizează importanța implementării ariei curriculare anterior menționate și necesitatea deținerii și explorării fundamentelor teoretico-aplicative ale MCE. În final, menționăm că s-au observat schimbări pozitive în comportamentul și reușita școlară a elevilor (89,4%), dificultățile cele mai frecvent percepute de către cadrele didactice țin de cunoștințele din domeniul psihologiei vârștelor și pedagogiei adulților (98,2%). Cadrele didactice au remarcat drept un ajutor binevenit editarea Ghidului metodologic *Dezvoltarea personală – disciplină școlară în clasele primare*, supliment la suporturile de curs *Didactica dezvoltării personale*, *Consiliere educațională* și *Consiliere școlară*), autor L. Saranciuc-Gordea [51]. Totodată, cadrele didactice au propus editarea unui ghid practic, centrat pe eficientizarea MCE în învățământul primar.

Marea majoritate a sugestiilor și propunerilor (94,4%) au fost axate pe necesitatea de a organiza și desfășura activități de perfecționare a competențelor manageriale în consilierea educațională privind ghidarea succesului, carierei școlare a elevilor la toate disciplinele școlare.

Evident că în investigația experimentală s-au observat și **anumite limite**, de exemplu:

- la începutul programului de formare mulți pedagogi aveau o atitudine sceptică, considerând că posedă cunoștințe și competențe destule în domeniul managementului educațional și nu observă diferențe între MCE și ME;
- specialiștii de la disciplinele educație muzicală, educație fizică, limba străină etc., initial, au fost pasivi, susținând că au nevoie de aceste activități în domeniul MCE doar învățătorii la clasă, deoarece acestea se ocupă de implementarea ariei curriculare *Consiliere și dezvoltare personală*;
- lasă de dorit participarea taților în cadrul colaborării școlii cu familia (consilierea lor).

Sintetizând, menționăm că *cercetarea realizată*, în viziunea noastră, **are un caracter prospectiv și deschide mari posibilități** și perspective pentru extinderea și aprofundarea investigațiilor axate pe formarea competențelor manageriale în consilierea educațională a preșcolarilor și elevilor de la nivelul învățământului gimnazial, deoarece acestea constituie verigi adiacente învățământului primar, primul – îndeplinind rolul de bază/fundament al pregătirii copiilor pentru școală, al doilea – de asigurare a continuității și adaptării elevilor la noile condiții, mai complexe, ale gimnaziului și nivelului de învățământ liceal.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea realizată are un caracter teoretico-aplicativ, procesul CE și acțiunile pedagogice, ordonându-se logic în funcție de conceptul de bază și direcția orientativă dată de elementele proiectate în aparatul științific categorial al lucrării denotă aspectele precizate, care susțin ideea formării competențelor manageriale în CE a actorilor de la nivelul învățământului primar (cadre didactice, elevi, părinți). Raportând rezultatele finale ale cercetării la problemă, scop, obiective și ipoteză, concomitent, plecând de la studiul, analiza, conceptualizarea și determinarea reperelor teoretice, a celor experiențiale; elaborarea și fundamentarea reperelor aplicative, dar și de la datele obținute în experimentul pedagogic, putem **concluziona următoarele**:

1. Analiza epistemologică a evoluției CE în instituția de învățământ, abordată din mai multe perspective: istorică, metodologică, psihologică, psihoterapeutică și pedagogică a asigurat determinarea esenței și a genezei fenomenelor și conceptelor de *management educațional și management al CE*.

2. Studiul analitico-diacronic a contribuit la precizarea și delimitarea tipurilor de management/componente ale ME; la concretizarea specificului consilierii școlare și a scos în evidență unele accepțiuni și aspecte pedagogice și psihologice legate de CE a copiilor și elevilor. Analiza politicilor educaționale din țară, asigură precizarea și conturarea funcțiilor, atribuțiilor și specificului activității psihologului școlar, a cadrelor didactice care implementează aria curriculară *Consiliere și dezvoltare personală*, ceea ce a permis caracterizarea și explicarea deosebirilor și asemănarilor dintre consilierea educațională și consilierea psihologică [26; 54].

3. Identificarea și analiza abordărilor și orientărilor științifice cu privire la MCE din punct de vedere istoric și pedagogic a condus la determinarea esenței valorificării în CE a elevilor a celor trei perspective importante: *democratică, etică și epistemică*. Acest fapt a susținut necesitatea fundamentării științifice a MCE în învățământul primar prin explorarea inter-/pluridisciplinară și sistemică a conceptului central, a fenomenului și a procesului de management în consilierea educațională [57; 58].

4. Studiul teoretico-analitic și conceptualizarea efectuată în vederea identificării esenței *școlilor de consiliere* (psihodinamică, umanistă, cognitiv-comportamentală); a abordărilor și teoriilor psihopedagogice de tip eclectic-integrativ; a teoriilor pedagogice, a contribuit la stabilirea punctelor comune de reper, a posibilităților de a îmbina organic și armonios dimensiunile psihologică și pedagogică a consilierii elevilor din învățământul primar. Totodată, a fost stabilită consonanța reușită a conținuturilor unor articole din *Codul Educației al Republicii Moldova* (nr. 55 și 130) cu specificul conținuturilor ariei curriculare *Consiliere și Dezvoltare personală*, implementată la toate nivelurile de învățământ general, începând cu anul de studii 2018-2019.

5. După determinarea fundamentelor teoretice ale MCE în învățământul primar, au fost desfășurate un șir de investigații preliminare, la care au participat cadrele didactice, elevii (clasele a III-a și a IV-a) și părinții acestora din liceul implicat în cercetarea experimentală. Rezultatele obținute au stimulat elaborarea constructului pedagogic principal, obiectivat în fundamentele aplicative, structurate în **Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar**, după cum urmează: *dimensiunile și valorile MCE; condițiile psihopedagogice de eficientizare a managementului CE a elevilor și a părinților acestora; strategiile operaționale de realizare a MCE; tehnologia profesionalizării cadrelor didactice în domeniul MCE; indicatorii și descriptorii competențelor în MCE și specificarea tipurilor și scopurilor de consiliere educațională*, valorificată la nivelul învățământului primar. Totodată, au fost specificate și fundamentate științific *Mecanismul de eficientizare a MCE/abordare sistemică, principiile CE și a MCE*, strategiile aplicate în MCE, structurate în *Matricea reperelor teoretico-aplicative ale MCE* și corelate cu *modulele disciplinei Dezvoltare personală* și atitudinile valorice care urmează a fi formate la elevi [55; 59].

6. Implementarea Modelului pedagogic integrat FCMCE la nivelul învățământului primar prin intermediul programului formativ, desfășurat un an de studii, a demonstrat funcționalitatea acestuia, contribuind la optimizarea colaborării școală-familie și a sporirii calității CE a elevilor și a părinților acestora din perspectiva valorificării cu succes a competențelor manageriale în domeniul vizat. În acest context, au fost identificate și analizate: calitățile personalității consilierului școlar; greșelile tipice care se comit în CE a elevilor și a părinților acestora; au fost determinată și descrisă factorii principali ai asigurării succesului școlar, inclusiv au fost stabilite dificultățile procesului instructiv-educativ și soluțiile, strategiile aplicate în CE pentru a le lichida [60; 61].

7. Rezultatele experimentului pedagogic au demonstrat un șir de schimbări pozitive ale următoarelor aspecte decisive pentru eficientizarea managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar:

- a sporit calitatea procesului de predare-învățare-evaluare a disciplinei *Dezvoltarea personală* la elevii claselor primare;
- s-a observat o ameliorare în activitatea cu părinții, mult mai eficientă a devenit colaborarea școală-familie; educația familială a elevilor; a sporit varietatea tematicii și calitatea ședințelor de CE a elevilor și a familiilor acestora;
- s-au format și s-au consolidat competențele manageriale în domeniul CE a elevilor și a părinților acestora la cele trei categorii de pedagogi (învățători la clasă, educatori la grupele cu program prelungit și cadre didactice care predau disciplinele speciale);
- valorificarea fundamentelor teoretico-aplicative ale MCE, în formarea și profesionalizarea cadrelor didactice la nivelul învățământului primar, a contribuit la conștientizarea importanței acestora în realizarea cu succes a ariei curriculare *Consiliere și dezvoltare personală*, în optimizarea colaborării școală - familie prin intermediul desfășurării ședințelor de CE a elevilor și a părinților acestora, axate nu doar pe obținerea succesului școlar, ci și pe îmbunătățirea comunicării și educației familiale (satisfăcuți sunt 24,4% și foarte satisfăcuți de aceste schimbări sunt 67,4% de părinți);
- s-a schimbat substanțial atitudinea cadrelor didactice, *cognițiile și competențele la nivel de cunoaștere a fundamentelor teoretico-aplicative ale MCE* – cu 64,3%; *la nivel de aplicare* – cu 66,5%, iar *la nivel de integrare* – cu 48,7% [56; 61].

Astfel, rezultatele cercetării au confirmat ipoteza lansată și au demonstrat soluționarea problemei științifice importante, proces realizat în conformitate cu scopul și

obiectivele investigației, acestea fiind axate pe determinarea, elaborarea și validarea fundamentelor teoretico-aplicative ale MCE în învățământul primar, structurate în **Modelul pedagogic integrat de FCMCE la nivelul învățământului primar** și valorificate prin intermediul programului formativ, ceea ce a demonstrat posibilitățile și importanța profesionalizării cadrelor didactice prin intermediul formării continue la locul de muncă.

În consens cu rezultatele cercetării, propunem următoarele **recomandări**:

1. Plecând de la importanța CE a elevilor și a părinților acestora, necesitatea optimizării managementului instituțional, ar fi cazul ca Ministerul Educației și Cercetării din Republica Moldova să revadă și să completeze *Serviciul psihologic școlar* cu o unitate de consilier școlar;
2. Includerea unui criteriu/indicator cu privire la eficiența valorificării MCE în evaluarea cadrelor didactice din învățământul primar, inclusiv în atestarea acestora, respectiv, completarea *Fișelor de post* a acestora și a managerilor școlari din perspectiva competențelor manageriale în domeniul CE;
3. Includerea unui curs special de *MCE la nivelul învățământului primar* în programele de perfecționare și formare continuă a pedagogilor și managerilor din clasele primare;
4. *Modelul pedagogic integrat FCMCE la nivelul învățământului primar* și *Programul formativ de eficientizare a MCE* pot fi explorate în activitatea de auto-perfecționare și profesionalizare a cadrelor didactice atât în context instituțional, cât și ca instrumentar metodologic, utilizat de cadrul didactic pentru sporirea calității consilierii educaționale a elevilor și a părinților acestora;
5. Eficientizarea activității psihologului școlar prin diversificarea metodelor și tehnicilor de intervenție în baza aprofundării cunoștințelor și competențelor în domeniul aplicării fundamentelor teoretice și practice ale MCE;
6. Adăugarea unui indicator privind MCE a elevilor și a părinților în *Planul managerial de activitate educațională al instituției* care prevede variate tipuri de control: frontal, tematic, individual și inopinat.
7. Eficientizarea colaborării școală-familie-comunitate prin intermediul explorării sistemice și constante a valorilor, dimensiunilor, principiilor și strategiilor MCE.

Cercetarea complexă a MCE la nivelul învățământului primar posedă un caracter sistemic, prospectiv, inter- și pluridisciplinar, oferind posibilități și perspective concrete de extindere și aprofundare a investigațiilor, axate pe formarea competențelor manageriale în CE a preșcolarilor, a elevilor din gimnaziu și liceu.

BIBLIOGRAFIE

ROMÂNĂ

1. Baban A. *Consiliere educațională*. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere. Cluj-Napoca: Ed. Ardealului, 2009. 307 p. ISBN 973-0-02400-6.
2. Boncu Șt., Ceobanu C. *Psihosociologie școlară*. Iași: Polirom, 2013. 381 p. ISBN 978-973-46-4045-4.
3. Bruna Z., Palmonari A. *Manual de psihologia comunității*. Iași: Polirom, 2003. 424 p. ISBN 973-681-092-5.
4. Bush T. *Leadership și management educațional*, Traducere de Romaniuc L., Prodan I. Iași: Polirom, 2015. 234 p. ISBN 978-973-46-4290-8.
5. Buzărnescu Ș. *Management academic: reconstrucție conceptuală și deschideri praxiologice*. Timișoara: Augusta, 2001. <https://www.revistadesociologie.ro>
6. Calaraș C. *Cultura educației elevului*. Chișinău: Primex-Com SRL, 2010. 133 p. ISBN 978-9975-4120-8-7.
7. Calaraș C. *Formarea culturii relațiilor intergeneraționale. Pedagogia și sociologia educației familiale*. Primex-Com SRL, 2017. 304 p. ISBN 978-9975-110-76-1.

8. Carnegie D. *Ascultă. Artă comunicării eficiente*. București: Coregi, 2019. 237 p. ISBN 978-606-44-0764-1.
9. Ceban V., Calaraș C. *Educația parentală pozitivă. Cum să devii părinte eficient*. Ghid metodologic pentru părinți, psihologi școlari, diriginți/cadre didactice. Chișinău: Primex-Com SRL, 2019. 175 p. ISBN 978-9975-3359-1-1.
10. *Codul Educației al Republicii Moldova*. Nr. 152 din 17 iulie 2014. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, nr. 319-324 (4958-4963), 2014. 13-63 p. ISBN 978-9975-30-506-8.
11. Cojocaru V. *Managementul proceselor inovationale în sistemul educațional*. În: *Materialele Conferinței Republicane a Cadrelor Didactice: Psihopedagogie și managementul educației*, Ed. 1, 10-11 martie 2018, Chișinău. Universitatea de Stat din Tiraspol, 2018, Vol. 5, pp. 152-158. ISBN 978-9975-76-233-5.
12. Coteanu I. ș.a. *Dicționar explicativ al limbii române: DEX*. București: Univers enciclopedic, 1998. 214, 595 p. ISBN 973-9243-29-0.
13. Crețu E. *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*. București: Aramis, 1999. 79, 100, 161 p. ISBN 973-9285-77-5.
14. Crețu T. *Psihologia vârștelor*. Iași: Polirom, 2009. 389 p. ISBN 978-973-46-1358-8.
15. Cristea S. *Dicționar de termeni pedagogici*. R.A-București: Editura Didactică și Pedagogică, 1998. 534 p. ISBN 973-30-5130-6.
16. Csorba D. *Managementul educațional*. București: Editura Universitară, 2012. 9, 16 p. ISBN 978-606-591-608-1.
17. Cucos C. *Psihopedagogie*. Iași: Polirom, 2009. 304 p. ISBN 978-973-46-1403-5.
18. Curriculum Național. Învățământul primar. *Aria curriculară: Consiliere și dezvoltare personală*. Chișinău: Lyceum, 2018. 179 p. <https://mecc.gov.md/sites/default/files/>
19. Cuznețov Larisa *Parteneriatul și colaborarea școală-familie-comunitate. Educația de calitate a copiilor și părinților*. Chișinău: Primex-Com SRL, 2018. 26 p. ISBN 978-9975-110-93-8.
20. Cuznețov Larisa *Consilierea și educația familiei. Introducere în consilierea ontologică complexă a familiei*. Chișinău: Primex-Com SRL, 2015. 488 p. ISBN 978-9975-110-20-4.
21. Cuznețov Larisa *Consilierea sistemică a familiei cu elevi de vârstă școlară mică în perioada crizei pandemice și post pandemice*. În: *Culegerea Materialelor Conferinței Internaționale Condiții pedagogice de optimizare a învățării în post criză pandemică prin prisma dezvoltării gândirii științifice*. Chișinău: CEP UPSC, 2021. 218-226 Pp. ISBN 978-9975-46-541-0.
22. Cuznețov Larisa *Consilierea parentală*. Ghid metodologic. Chișinău: Primex-Com SRL, 2013. 110 p. ISBN 978-9975-4253-8-4.
23. Dandara O. *Disciplina Dezvoltare personală, un răspuns la realitățile sociale și o provocare pentru cadrele didactice*. În: *Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională*, 2019, nr. 4-5(116-117), pp. 9-12. ISSN 1810-6455.
24. Dimitriu-Tiron E. *Consiliere educațională*. Iași: Institutul European, 2005. 205 p. ISBN 973-611-336-1.
25. Dumitru I. Al. *Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice*. Iași: Polirom, 2008. 11-12, 14, 50, 236 p. ISBN 978-973-46-0869-0.
26. Garștea N., Stegărescu L. *Managementul consilierii educaționale la nivelul învățământului primar*. În: *Culegerea materialelor Conferinței Internaționale The Contemporary issues of the socio-humanistic sciences*. Ed-a a X-a. Chișinău: Print Caro, 2019. 99-100 pp. ISBN 978-9975-3371-4-4.
27. Garștea N. *Paradigma psihosociocentristă în educație*. În: *Curriculumul școlar: provocări și oportunități de dezvoltare*. Ed. 1, 7-8 decembrie 2018, Chișinău: IȘE, 2018. 79-83. pp. ISBN 978-9975-48.
28. Ghid pentru implementarea disciplinei *Dezvoltarea personală*. *Aria curriculară Consiliere și dezvoltare personală*. Repere metodologice de organizare a procesului educațional la disciplina școlară *Dezvoltarea personală*. <https://mecc.gov.md/sites/>
29. Goraș-Postică V. *Elemente de consiliere spirituală în activitatea cadrului didactic*. În: *Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională*, nr. 2-3 (120-121), 2020. 13-18. pp. ISSN 1810-6455.
30. Iluț P. *Psihologie socială și sociopsihologie*. Iași: Polirom, 2009. 336 p. ISBN 978-973-46-1486-8.
31. Jinga I., Istrate E. (coord.). *Manual de pedagogie*. București: Bic All, 2008. ISBN 978-973-571-632-5.
32. Khan S. *O singură școală pentru toată lumea*. București: Publica, 2013. 74 p. ISBN 978-606-8360-30-0.
33. Konya Z., Konya A. *Terapie familială sistemică*. Ed. a II-a rev. București: Polirom, 2012. 293 p. ISBN 978-973-46-3075-2.

34. Maslow A. *Motivație și personalitate*. București: Trei, 2007. 510 p. ISBN 978-973-707-159-0.
35. Miculeșanu Z., Cuznețov Larisa *Bazele consilierii*. Ghid metodologic. Chișinău: Primex-Com SRL, 2015. 127 p. ISBN 978-9975-110-24-2.
36. Miculeșanu Z., Teză de doctor în științe pedagogice *Potențialul formativ al consilierii familiei în instituția de învățământ*, UPSC, 2016, 44 p. <http://www.cnaa.md/files/theses/>
37. Moisin A. *Călușa părinților în educarea copiilor*. București: Aramis, 2017. 27 p. ISBN 978-606-706-598-5.
38. Montgomery H. *Parentingul magic*. București: Trei, 2019. 12 p. ISBN 978-606-40-0614-1.
39. Muscă A., Botnariuc P. *Educația și consilierea părinților*. Ghid. București: IȘE, 2006. 9 p. ISBN 973-7714-28-8.
40. Neculau A. *Manual de psihologie socială*. Iași: Polirom, 2004. 352 p. ISBN 973-681-759-8.
41. Nelson-Jones R. *Manual de consiliere*. București: Trei, 2014. 34-35 p. ISBN 978-973-707-998-5 I.
42. Pascaru-Goncear V. Teza de doctor în științe pedagogice: *Fundamente teoretice și metodologice ale formării competenței de consiliere psihopedagogică la studenți*. <http://www.cnaa.md/thesis/>
43. Pânișoară G. *Psihologia învățării. Cum învață copiii și adulții*. Iași: Polirom, 2019. 294 p. ISBN 978-973-46-7725-2.
44. Pânișoară I. *Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională*. Iași: Polirom, 2015. 42 p. ISBN 978-973-46-5479-6.
45. Popa N. *Eficiențizarea autoeducației elevilor de vârstă școlară mică în contextul consilierii familiei*. Chișinău: Primex-Com, 2018. 54 p. ISBN 978-9975-110-98-3.
46. ProForm – Profesionalizarea cadrelor didactice prin formare continuă, bază de date online cu resurse educaționale. *Dificultățile de învățare la copil*. <https://proform.snsn.ro/> baza-de-date-online-cu-resurse-educationale
47. Răduț-Taciu R. ș.a. *Tratat de management educațional pentru învățământul primar și preșcolar*. Pitești: Paralela 45, 2015. 483 p. ISBN 978-973-47-1526-8.
48. Răileanu O. *Consilierea și educația familiei în instituția de învățământ*. Ghid metodologic. Chișinău: CEP UPSC, 2020. 163 p. ISBN 978-9975-46-476-5.
49. Romiță B. Iucu *Managementul și gestiunea clasei de elevi*. Iași: Polirom, 2000. 7 p. ISBN 973-683-400-X.
50. Sacaliuc N., Cojocaru V. *Fundamente pentru o știință a educației copiilor de vârstă preșcolară*. Chișinău: Cartea Moldovei, 2012. 355 p. ISBN 9975601855.
51. Saranciuc-Gordea L. *Dezvoltarea personală disciplină școlară în clasele primare*. Chișinău: CEP UPSC, 2021. 233 p. ISBN 978-9975-46-556-4.
52. Sălăvăstru D. *Psihologia educației*. Iași: Polirom, 2004. 254 p. ISBN 978-973-681-553-9.
53. Sălăvăstru D. *Psihologia învățării*. Teorii și aplicații educaționale. Iași: Polirom, 2009. 228 p. ISBN 978-973-46-1525-4.
54. Stegărescu L. *Competențele și atributele consilierului școlar*. În: *Culegerea materialelor Conferinței Științifice Naționale cu participare internațională Calitatea în educație – imperativ al societății contemporane*. Chișinău: UPSC, 2020. 326 p. ISBN 978-9975-46-482-6; 978-9975-46-484-0.
55. Stegărescu L. *Consilierea elevilor – acțiune complexă a învățătorului la clasă*. În: *Culegerea materialelor Seminarului Științifico-Practic Național cu participare internațională Implicarea studenților, masteranzilor și doctoranzilor în activități de cercetare dezvoltate de mediul asociativ: provocări și soluții*. Chișinău, UPSC, 2021. 281 p. ISBN 978-9975-46-558-8.
56. Stegărescu L. *Dificultățile de învățare ale elevilor de vârstă școlară mică*. În: *Culegerea materialelor Conferinței Științifice Internaționale Cultura cercetării pedagogice: provocări și tendințe contemporane*. Chișinău, UST, 2021. 99. p. ISBN 978-9975-76-345-5.
57. Stegărescu L. *Aspecte teoretice ale managementului educațional*. În: *Culegerea materialelor Conferinței Științifice Internaționale Managementul educațional la clasă și în școală*. Iași: Lumen, 2018. 191 p. ISBN 978-973-166-504-7.
58. Stegărescu L. *Condiții și strategii de eficiențizare a managementului consilierii educaționale în treapta primară a învățământului*. În: *Revista Didactica Pro...*, revistă de teorie și practică educațională, nr. 2-3 (138-139), 2023. 59-64. pp. ISSN 1810-6455.
59. Stegărescu L. *Eficiențizarea formării competenței de învățare în mica școlaritate din perspectiva managementului consilierii educaționale*. În: *Revista științifică a UPSC ACTA ET COMMENTATIONES Științe ale Educației*, nr.1 (31), 2023. 174-181 pp. ISSN 1857-0623.

60. Stegărescu L. *Consilierea educațională a elevilor din clasele primare*. În: Culegerea materialelor Simpozionului Național *Inițiativa didactice*, Ed-a a IV-a. Vaslui, România, 2019. 533 p. (CD-ROM) ISSN 2558 – 8869/ ISSN-L: 2558 – 8869.
 61. Stegărescu L. *Explorarea Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor managementului consilierii educaționale, destinat cadrelor didactice din învățământul primar: cercetare experimentală*. În: Revista științifică a USM STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE, nr. 5 (165), 2023. 90-103. pp. ISSN 1857-2103.
 62. Stegărescu L. *Dezvoltarea optimă a personalității școlarului mic prin consiliere educațională*. În: Culegerea materialelor Conferinței Republicane a cadrelor didactice. Chișinău: UST, 2019. 382 p. ISBN 978-9975-76-269-4.
 63. Stegărescu L. *Managementul consilierii educaționale la nivelul învățământului primar*. În: Culegerea materialelor Conferinței Internaționale *The Contemporary issues of the socio-humanistic sciences*. Ed-a a X-a. Chișinău: Tipografia Print Caro, 2019. 99-100 pp. ISBN 978-9975-3371-4-4.
 64. *Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”*. <https://www.mediu.gov.md/>
 65. *Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022*. În: Monitorul Oficial, nr. 347-352, 2016. 15 p.
 66. Szentagotai-Tătar A., D. David. *Tratat de psihologie pozitivă*. Iași: Polirom, 2017. 339 p. ISBN: 978-973-46-6234-0.
 67. Șpac S. *Educația pentru mass-media a elevilor din treapta învățământului primar*. Ghid metodologic. Chișinău: Primex-Com SRL, 2014. 180 p. ISBN 978-9975-110-15-0.
 68. Tomșa G. *Abordări generale ale consilierii și consultanței școlare*. Focșani: Terra, 2011. 146 p. ISBN 978-606-8299-25-9.
 69. Tudoran D. *Consiliere educațională*. Timișoara: Presa Universitară Română, 2002. 18 p.
 70. Vlasie M. *Consilierea școlară – continuitate și schimbare*. În: *Equilibrium – revista consilierilor școlari ieșeni*, nr.1, 2016. 11 p. <http://www.cjrae-iasi.ro/>
 71. Zait D., Spalanzani A. et. al. *Construcția strategică a cercetării*. Opțiuni metodologice – între logic și euristic. Iași: Sedcom Libris, 2015. 363 p. ISBN 978-973-670-085-9.
- RUSA**
72. Диспенза Д. *Развивай свой мозг*. Перевод с англ. Шепелева Д. Москва: ЭКСМО. 2021. 688 с. ISBN 978-5-04-098065-9.
 73. Дубровина И. *Психологическая психология образования*. Учебное пособие 4-е изд. Питер: СПб, 2004. 16-33, 275 с. ISBN 5-94723-870-5.
 74. Кочюнас Р. *Основы психологического консультирования*, Вильнюс М: Академический проект, 1999. 16-21 с. ISBN 5-8291-0002-9.
 75. Красило А. *Психологическое консультирование: проблемы, технологии*: Учебное пособие. Москва: Московский психолого-социальный институт, 2007. ISBN 978-5-89395-747-1.
 76. Курачицки А. *Менеджмент в начальном образовании*. CEP UPSC, 2020. p. 11. ISBN 978-9975-46-493-2.
 77. Лазарус А. *Краткосрочная мультимодальная психотерапия*. Практическое руководство. Переводчик Гуреев И. Москва: Издатель Базенков И., 2022. 214 с. ISBN 978-5-6046794-6-3. <https://www.labirint.ru/books/846537/>
 78. Максимов А. *Как оказывать первую психологическую помощь* Записки психофилософа. Санкт-Петербург – Москва: Питер, 2021. 320 с. ISBN 987-5-4461-1482-5.
- WEBOGRAFIE**
79. *Codul de etică al cadrului didactic*. Nr. 861 din 07.09.2015. Monitorul oficial Nr. 59-67; 18.03.2016, accesat 31.03.2020. Disponibil: <https://mecc.gov.md/>
 80. *Standarde de competență profesională a cadrelor didactice din învățământul general*, accesat 31.03.2020. Disponibil: <https://mecc.gov.md/>

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI

Articole în reviste din Registrul Național al revistelor de profil (categoria B)

1. Stegărescu L. *Condiții și strategii de eficientizare a managementului consilierii educaționale în treapta primară a învățământului*. În: Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională, nr. 2-3 (138-139), 2023. 59-64. pp. ISSN 1810-6455. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>

2. Stegărescu L. *Eficientizarea formării competenței de învățare în mica școlaritate din perspectiva managementului consilierii educaționale*. În: Revista științifică a UPSC ACTA ET COMMENTATIONES Științe ale Educației, nr.1 (31), 2023. 174-181 pp. ISSN 1857-0623. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>
3. Stegărescu L. *Explorarea Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor managementului consilierii educaționale, destinat cadrelor didactice din învățământul primar: cercetare experimentală*. În: Revista științifică a USM STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE, nr. 5 (165), 2023. 90-103. pp. ISSN 1857-2103. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>
4. Stegărescu L. *Formarea personalității elevilor de vârstă școlară mică prin activități de consiliere și dezvoltare personală: abordare transdisciplinară și extrașcolară* În: Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională, nr. 5-6 (141-142), 2023. 70-74. pp. ISSN 1810-6455. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>

Articole în culegerile conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

5. Stegărescu L. *Aspecte teoretice ale managementului educațional*. În: Culegerea materialelor Conferinței Științifice Internaționale *Managementul educațional la clasă și în școală*. Iași: Lumen, 2018. 191 p. ISBN 978-973-166-504-7. Disponibil: <https://edituralumen.ro/>
6. Stegărescu L. *Consilierea educațională – activitate indispensabilă pentru o educație de calitate*. În: Culegerea materialelor Conferinței Internaționale *Managementul educațional și calitatea în educație*. Iași: Lumen, 2018. 177 p. ISBN 978-973-166-512-2. Disponibil: <https://edituralumen.ro/>
7. Stegărescu L. *Consilierea educațională a elevilor din clasele primare*. În: Culegerea materialelor Simpozionului Național *Inițiative didactice*, Ed-a a IV-a. Vaslui, România, 2019. 533 p. (CD-ROM) ISSN 2558 – 8869/ ISSN-L 2558 – 8869. Disponibil: <https://scoala5vaslui.ro/>

Articole în culegerile conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

8. Stegărescu L. *Dificultățile de învățare ale elevilor de vârstă școlară mică*. În: Culegerea materialelor Conferinței Științifice Internaționale *Cultura cercetării pedagogice: provocări și tendințe contemporane*. Chișinău, UST, 2021. 99. p. ISBN 978-9975-76-345-5. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>
9. Stegărescu L. *Managementul consilierii educaționale la nivelul învățământului primar*. În: Culegerea materialelor Conferinței Internaționale *The Contemporary issues of the socio-humanistic sciences*. Ed-a a X-a. Chișinău: Tipografia Print Caro, 2019. 99-100 pp. ISBN 978-9975-3371-4-4. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/ro/>

Articole în culegerile conferințelor științifice naționale cu participare internațională

10. Stegărescu L. *Competențele și atributele consilierului școlar*. În: Culegerea materialelor Conferinței Științifice Naționale cu participare internațională *Calitatea în educație – imperativ al societății contemporane*. Chișinău: UPSC, 2020. 326 p. ISBN 978-9975-46-482-6; 978-9975-46-484-0. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>
11. Stegărescu L. *Consilierea elevilor – acțiune complexă a învățătorului la clasă*. În: Culegerea materialelor Seminarului Științifico-Practic Național cu participare internațională *Implicarea studenților, masteranzilor și doctoranzilor în activități de cercetare dezvoltate de mediul asociativ: provocări și soluții*. Chișinău, UPSC, 2021. 281 p. ISBN 978-9975-46-558-8. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/ro/>
12. Stegărescu L. *Debutul și adaptarea copilului la mediul școlar*. În: Culegerea materialelor Simpozionului Pedagogic Transfrontalier *Profesionalizarea cadrelor didactice: Tendințe și realități socio-psiho-pedagogice*. Chișinău, IȘE, 2021. 374. p. ISBN 978-9975-3336-2-7. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>
13. Stegărescu L. *Educația familială și succesul școlar în managementul consilierii elevilor din treapta învățământului primar*. În: Culegerea materialelor Conferinței Științifice Naționale cu participare internațională, Ed-a a III-a *Familia – factor existențial de promovare a valorilor etern-umane* din 12.05.2023. 108-117 pp. ISBN 978-9975-46-803-9.

Articole în culegerile conferințelor științifice naționale

14. Stegărescu L. *Dezvoltarea optimă a personalității școlarului mic prin consiliere educațională*. În: Culegerea materialelor Conferinței Republicane a cadrelor didactice. Chișinău: UST, 2019. 382 p. ISBN 978-9975-76-269-4. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/>

ADNOTARE

Stegărescu Lilia

Managementul consilierii educaționale la nivelul învățământului primar,

teză de doctorat în științe ale educației, Chișinău, 2024

Volumul și structura tezei: Teza conține: trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (190 surse), 23 de anexe. În total conține 144 de pagini text de bază; 20 figuri și 11 tabele. Rezultatele obținute au fost publicate în 14 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: consiliere educațională, management educațional, managementul consilierii educaționale, învățământ primar, elevi de vârstă școlară mică, părinți, cadre didactice, actori educaționali.

Domeniul de studiu se referă la teoria generală a educației.

Scopul cercetării constă în elaborarea și validarea experimentală a fundamentelor teoretico-aplicative ale managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar, structurate în *Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*.

Obiectivele cercetării: analiza epistemologică a conceptului și a evoluției consilierii educaționale a elevilor în instituția de învățământ; determinarea genezei fenomenelor și conceptelor de bază: *management educațional și management al consilierii educaționale*; identificarea și analiza orientărilor și abordărilor științifice privind managementul consilierii educaționale la nivelul învățământului primar; examinarea nivelului și particularităților consilierii educaționale și a MCE în corelație cu specificul vârstei școlare mici; stabilirea mecanismului, factorilor, principiilor și condițiilor psihopedagogice de realizare și eficientizare a managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar; elaborarea și validarea *Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar* (care include fundamentele teoretico-aplicative ale MCE).

Noutatea și originalitatea științifică este susținută de: dezvăluirea esenței și explicarea evoluției consilierii educaționale și a MCE a elevilor în instituția de învățământ; precizarea conceptelor de bază și stabilirea genezei fenomenelor și conceptelor de *consiliere educațională și management al consilierii educaționale*; identificarea și analiza teoriilor, abordărilor și orientărilor științifice în contextul conceptualizării managementului consilierii educaționale; determinarea și fundamentarea principiilor și condițiilor psihopedagogice de realizare eficientă a managementului consilierii educaționale la nivelul învățământului primar; argumentarea, fundamentarea și validarea științifică a fundamentelor teoretico-aplicative, structurate în *Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*.

Problema științifică și rezultatele principale obținute în cercetare rezidă în identificarea fundamentelor teoretice; elaborarea și conceptualizarea fundamentelor aplicative/praxiologice ale MCE, structurate în *Modelul pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*, implementarea căruia a condus la sporirea calității educației familiale, a comunicării, relaționării; educației nonformale și colaborării elev-școală-familie, inclusiv, la eficientizarea dezvoltării personale a elevilor și a părinților.

Semnificația teoretică a cercetării constă în abordarea prospectivă și holistică/sistemică a MCE, inclusiv a conceptualizării, analizei și identificării fundamentelor teoretice, care au determinat argumentarea elaborării și valorificării fundamentelor praxiologice/instrumentarului pedagogic; stabilirea parcursului curricular al consilierii și dezvoltării personale a elevilor din învățământul primar, fundamentarea și argumentarea științifică a *Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar*.

Valoarea aplicativă a cercetării s-a materializat în elaborarea și validarea setului de instrumente pedagogice, care constituie fundamentele aplicative ale MCE, concentrate în modelul elaborat, care s-au dovedit a fi eficiente în consilierea educațională a actorilor din învățământul primar. Cercetarea realizată a demonstrat că toate componentele structurale ale **Modelului pedagogic integrat de formare a competențelor MCE la nivelul învățământului primar**, pot fi cu succes aplicate în educația și consilierea elevilor de vârstă școlară mică, inclusiv a părinților și a cadrelor didactice. Totodată, *Metodologia ghidării CE Standard-Indicatori-Descriptori a competenței profesionale a cadrului didactic, Matricea reperelor teoretico-aplicative ale MCE, Mecanismul de eficientizare a MCE la nivelul învățământului primar: abordare sistemică, Programul instituțional de formare a cadrelor didactice din învățământul primar, Formarea și eficientizarea competențelor managementului consilierii educaționale etc.*, pot fi cu succes aplicate în profesionalizarea cadrelor didactice la nivelul învățământului primar.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat în cadrul experimentului pedagogic prin validarea modelului vizat, inclusiv prin intermediul publicațiilor și comunicărilor științifice în cadrul seminarelor metodologice, conferințelor naționale și internaționale.

ANNOTATION

Stegărescu Lilia

Management of educational counseling at the level of primary education,

doctoral thesis in educational sciences, Chisinau, 2024

Volume and structure of the thesis: The thesis contains: three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography (190 sources), 23 appendices. In total it contains 144 pages of basic text; 20 figures and 11 tables. The obtained results were published in 14 scientific papers.

Key words: educational counseling, educational management, management of educational counseling, primary education, students of small school age, parents, teaching staff, educational actors.

The field of study refers to the general theory of education.

The purpose of the research consists in the elaboration and experimental validation of the theoretical-applicative foundations of the management of educational counseling at the primary education level, structured in the *Integrated Pedagogical Model of MCE skills training at the primary education level*.

Research objectives: epistemological analysis of the concept and evolution of educational counseling of students in the educational institution; determining the genesis of phenomena and basic concepts: *educational management and educational counseling management*; the identification and analysis of scientific guidelines and approaches regarding the management of educational counseling at the level of primary education; examining the level and particularities of educational counseling and MCE in correlation with the specific age of students in primary education; establishing the mechanism, factors, principles and psycho-pedagogical conditions for the achievement and efficiency of the management of educational counseling at the level of primary education; development and validation of the *Integrated Pedagogical Model of MCE skills training at the primary education level* (which includes the theoretical-applicative foundations of MCE).

Scientific novelty and originality is supported by: revealing the essence and explaining the evolution of educational counseling and MCE of students in the educational institution; clarifying the basic concepts and establishing the genesis of the phenomena and concepts of *educational counseling and management of educational counseling*; the identification and analysis of scientific theories, approaches and guidelines in the context of the conceptualization of educational counseling management; determining and substantiating the psycho-pedagogical principles and conditions for effective management of educational counseling at the primary education level; the argumentation, substantiation and scientific validation of the theoretical-applicative foundations, structured in the *Integrated Pedagogical Model of MCE skills training at the primary education level*.

The scientific problem and the main results obtained in the research reside in the identification of the theoretical foundations; the elaboration and conceptualization of the applicative/praxiological foundations of MCE, structured in the *Integrated Pedagogical Model of MCE skills training at the primary education level*, the implementation of which led to increasing the quality of family education, communication, relationships; non-formal education and student-school-family collaboration, including improving the personal development of students and parents.

The scientific problem and the main results obtained in the research resides in the identification of theoretical foundations; the elaboration and conceptualization of the applicative/praxiological foundations of MCE, structured in the *Integrated Pedagogical Model of MCE skills training at the primary education level*, the implementation of which led to the increase of the quality of family education, communication, relationship, education and student-school collaboration family, including, to make the personal development of students and parents more efficient.

The theoretical significance of the research consists in the prospective and holistic/systemic approach of the MCE, including the conceptualization, analysis and identification of the theoretical foundations, which determined the argumentation of the elaboration and valorization of the praxeological foundations/pedagogical tools; establishing the curricular course of counseling and personal development of students in primary education, the substantiation and scientific argumentation of the *Integrated Pedagogical Model of MCE skills training at the primary education level*.

The applicative value of the research materialized in the development and validation of the set of pedagogical tools, which constitute the applicative foundations of the MCE, concentrated in the elaborated model, which proved to be effective in the educational counseling of actors in primary education. The research carried out demonstrated that all the structural components of the *Integrated Pedagogical Model of MCE skills training at the primary education level* can be successfully applied in the education and counseling of students of small school age, including parents and teachers. At the same time, the *Methodology for guiding the CE Standard-Indicators-Descriptors of the professional competence of the teaching staff, the Matrix of theoretical-applicative milestones of the MCE, the Mechanism for making the MCE more efficient at the level of primary education: systemic approach, the institutional program for the training of teaching staff in primary education, Training and the efficiency of educational counseling management skills etc.*, can be successfully applied in the professionalization of teachers at the primary education level.

The implementation of the scientific results was carried out within the pedagogical experiment by validating the target model, including through scientific publications and communications within methodological seminars, national and international conferences.

АННОТАЦИЯ

Стегэреску Лилия

Менеджмент консультирования в сфере воспитания на уровне начального образования

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук,

Кишинэу, 2024

Структура диссертации: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиография, содержащая 190 источников, 23 приложений, 144 страниц основного текста, 20 фигур, 11 таблиц. Результаты исследования опубликованы в 14 научных работах.

Ключевые слова: консультирование в сфере воспитания, менеджмент в сфере воспитания, менеджмент консультирования по вопросам воспитания, начальная школа, младшие школьники, родители, преподаватели, участники воспитательного процесса.

Область исследования относится к общей теории воспитания.

Цель исследования состоит в разработке и экспериментировании теоретических и практических основ менеджмента консультирования в сфере воспитания на уровне начальной школы, структурированных в *Интегрированной педагогической модели формирования компетенций МКВВ для начальной школы* (которая содержит теоретические-практические основы).

Задачи исследования: эпистемологический анализ базового понятия *консультирование в сфере воспитания на уровне образовательных учреждений*; определение генезиса феноменов и основных понятий: *менеджмент в сфере воспитания* и *менеджмент консультирования в сфере воспитания*; определение и анализ научных подходов и концепций в МКВВ на уровне начальной школы; определение уровня и особенностей КСВ и МКВВ младших школьников; уточнение факторов и психолого-педагогических условий реализации МКВВ в начальной школе; разработка и валидация *Интегрированной педагогической модели формирования компетенций МКВВ для начальной школы* (которая содержит теоретические-практические основы).

Научная новизна и оригинальность исследования заключается в уточнении и переосмыслении основных понятий, в определении и анализе генезиса консультирования в сфере воспитания и МКВВ; в выявлении и анализе теорий и концепций научных подходов в контексте концептуализации менеджмента консультирования в сфере воспитания; в разработке и обосновании *Интегрированной педагогической модели формирования компетенций МКВВ для начальной школы* (которая содержит теоретические и практические основы).

Основные научные результаты полученные в процессе исследования, состоят в уточнении теоретических основ, разработке, концептуализации и валидации практических основ МКВВ, структурированных в *Интегрированной педагогической модели формирования компетенций МКВВ для начальной школы*, внедрение которой позволило существенно улучшить качество семейного воспитания, общения, взаимоотношений неформального воспитания и сотрудничества учащийся-школа-семья, а также повысить эффективность личностного развития учащихся и родителей.

Теоретическая значимость исследования заключается в проспективном и холистическом/системном подходе к менеджменту консультирования по вопросам воспитания/МКВВ; в анализе, концептуализации и определении теоретических основ, которые способствовали научной аргументации, разработке и валидации праксиологических основ/педагогического инструментария; определению содержания и задач куррикулума консультирования учащихся начальной школы по вопросам личностного роста; в том числе в научном обосновании *Интегрированной педагогической модели формирования компетенций МКВВ для начальной школы*.

Практическая значимость исследования состоит в рассмотрении и изучении проспективного и системного подходов МКВВ, а также в анализе, концептуализации, уточнении теоретических основ данного процесса, что позволило разработать, аргументировать и апробировать практические основы, структурированных в педагогическом инструментарии.

Практическая значимость исследования заключается в разработке, экспериментировании и апробировании *Интегрированной педагогической модели формирования компетенций МКВВ для начальной школы* (содержит теоретические и практические основы).

Внедрение результатов исследования состоялось посредством экспериментального исследования и апробирования в лицее, а также через выступления и обсуждения на педагогических семинарах, советах и в рамках национальных и международных конференциях.

Specialitatea: 531.01. Teoria generală a educației
Rezumatul tezei de doctorat în științe ale educației

Aprobat spre tipar: A 5

Hârtie ofset. Tipar ofset.

Coli de tipar 3

Formatul hârtiei $60 \times 84 \frac{1}{16}$

Tirajul 30 ex.

Comanda nr. 25

Rezumatul a fost tipărit la Pro – Mapix SRL